

บทที่ 2

เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมปลอดภาษีเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. สารະสำคัญการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม
3. เขตการค้าเสรี
4. เขตเศรษฐกิจชายแดนเชียงราย
5. เขตปลอดอากร
6. การพัฒนาหกลเหลี่ยมเศรษฐกิจ
7. หลักเกณฑ์การออกแบบสาธารณูปโภค
8. การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม โครงการประเภทนิคมอุตสาหกรรม
9. หลักการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 สารະสำคัญการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย

ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยเปิดรับกระแสโลกาภิวัตน์เพื่อแสวงหาโอกาส ในการสร้างความมั่งคั่งให้กับประเทศด้วยการใช้ข้อได้เปรียบของการมีค่าจ้างแรงงานที่ต่ำและความมีเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจ เป็นสิ่งดึงดูดการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ ทำให้ประเทศไทยมีสถานภาพเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าทางอุตสาหกรรมหลายประเภท เช่น อิเล็กทรอนิกส์ อาหารสำเร็จรูป และชิ้นส่วนประกอบรถยนต์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยเริ่มสูญเสียข้อได้เปรียบดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง และทวีความรุนแรงมากขึ้นในช่วงตั้งแต่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา จากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกับธนาคารโลก พบว่าอุตสาหกรรมหลักของประเทศไทยมีส่วนต่างของต้นทุนการผลิตกับราคาขายค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับคู่แข่ง หรือมีต้นทุนการผลิตค่อนข้างสูงนั่นเอง โดยมีสาเหตุหลัก

มาจากทักษะการผลิตของแรงงานค่อนข้างต่ำทำให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพต่ำ มีค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนของวัตถุดิบค่อนข้างสูง เนื่องจากมีความสูญเสียในกระบวนการผลิตค่อนข้างมาก และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตออกมามีอัตราการผ่านเกณฑ์มาตรฐานของผลิตภัณฑ์ต่ำมากเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งในสินค้าอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน

นอกจากนี้การที่ประเทศอยู่ในฐานะที่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีการผลิตจากต่างประเทศ ทำให้ภาคอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ต้องใช้จ่ายในการซื้อสินค้าทุนจากต่างประเทศ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 จึงได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อเกื้อหนุนภาคการผลิต โดยการพัฒนาคุณภาพคนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มีความเพียงพอทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อสร้างงานวิจัยให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต สร้างองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้ภาคการผลิตมีความเข้มแข็งและสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

2.1.1 การพัฒนาอุตสาหกรรมไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-9

การพัฒนาอุตสาหกรรมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีจุดมุ่งหมายหลักด้านอุตสาหกรรม ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2546)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ปี พ.ศ. 2504-2509 มีจุดมุ่งหมายหลักด้านการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าโดยเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศในการผลิตสินค้า และส่งเสริมการลงทุนของเอกชน โดยรัฐไม่เข้าไปแข่งขัน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ปี พ.ศ. 2510-2514 ผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าโดยเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศในการผลิตสินค้า ส่งเสริมการลงทุนของเอกชนในอุตสาหกรรมการผลิต พาณิชยกรรมและบริการ รัฐดำเนินกิจการอุตสาหกรรมที่ยังไม่มีภายในประเทศ เช่น แก้ว กระดาษ อาหาร และเบตเตอร์

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ปี พ.ศ. 2515-2519 ส่งเสริมการส่งออกอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมาก เพื่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมและการจ้างงาน จัดตั้งศูนย์บริการส่งออก ปรับปรุงโครงสร้างภาษีศุลกากร และจัดให้มีเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ปี พ.ศ. 2520-2524 ส่งเสริมการส่งออกกำหนดอุตสาหกรรมหลักเป็นรายประเภทเพื่อการคุ้มครองและส่งเสริม ได้แก่ อุตสาหกรรมเหล็ก ปูน กระดาษและเยื่อกระดาษกระดาษอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาค

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ปี พ.ศ. 2525-2529 ส่งเสริมการส่งออกโดยใช้มาตรการทางการเงินและการคลัง ซึ่งเอื้ออำนวยต่อการส่งออกอย่างจริงจัง กระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาค เน้นการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ จัดทำแผนเชิงรุก เช่น พัฒนาพื้นที่ชายฝั่งตะวันออกและเมืองหลัก

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ปี พ.ศ. 2530-2534 ขยายการส่งออกเร่งรัดการส่งเสริมการส่งออกและการท่องเที่ยว ปรับการวางแผนจากรายสาขามาเป็นลักษณะแผนงาน ก้าวเข้าสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NICs)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ปี พ.ศ. 2535-2539 เน้นการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในต่างจังหวัด ควบคู่ไปกับนโยบายการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกของอุตสาหกรรมส่งออก ส่งเสริมการส่งออกกับอุตสาหกรรมที่ใช้ระดับเทคโนโลยีที่สูงขึ้น

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ปี พ.ศ. 2540-2544 ปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน 13 สาขา สร้างความเข้มแข็งแก่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม เตรียมกลไกเพื่อรองรับการเปิดเสรีการค้า

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ปี พ.ศ. 2545-2549 พัฒนาประเทศไทยเป็นประตูเศรษฐกิจของภูมิภาค ลดปัญหาความยากจนโดยกระจายการลงทุนสู่ชนบท สร้างผู้ประกอบการขนาดเล็กและสร้างผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัว ให้ประเทศไทยคงความเป็นแหล่งผลิตอาหารสำคัญของโลก

2.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนภาคอุตสาหกรรม

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์หลัก 2 ด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรม คือ

1. ยุทธศาสตร์การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้มีความสำคัญกับการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและการค้า เพื่อสร้างฐานการผลิตในประเทศให้เข้มแข็ง พึ่งพาตัวเองและสร้างภูมิคุ้มกันของระบบเศรษฐกิจโดยพัฒนาคุณภาพคน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการการผลิต วิธีการผลิตในการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าให้ตรงความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเน้นการเรียนรู้การพัฒนา

อุตสาหกรรมทั้งปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้สามารถเลือกรับประยุกต์ใช้และพัฒนาเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างสมดุลระหว่างการผลิตกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระจายความเสี่ยงที่เกิดจากการเปิดเสรีการค้าและการลงทุน และเตรียมความพร้อมในการปรับตัวให้เข้ากับเศรษฐกิจยุคใหม่

การพัฒนาอุตสาหกรรมตามกรอบแผนปฏิบัติการการพัฒนาอุตสาหกรรมในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ในกลยุทธ์และกรอบแผนปฏิบัติการพัฒนาอุตสาหกรรม ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีของภาคอุตสาหกรรม ยุทธศาสตร์พัฒนาห่วงโซ่การผลิตเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์เพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและยุทธศาสตร์เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค จะเห็นได้ว่าในกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ภายใดยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ให้ความสำคัญกับกำลังคนเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของแรงงานให้มีความสามารถในการนำศักยภาพและทักษะทั้งของตนเองและของเครื่องมือเครื่องจักรต่างๆ มาใช้ให้เต็มประสิทธิภาพในกระบวนการผลิต จึงได้กำหนดเป้าหมายกลยุทธ์ด้านกำลังคนเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรม คือ “การพัฒนาอุตสาหกรรมโดยมุ่งเน้นการเพิ่มผลิตผลและคุณภาพของบุคลากร เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน” ซึ่งประกอบด้วย 3 นโยบายหลัก คือ

1. เพิ่มความรู้พื้นฐานของกำลังคนภาคอุตสาหกรรม
2. การพัฒนาคุณภาพบุคลากรภาคอุตสาหกรรมให้มีความรู้และทักษะขั้นสูงเพื่อยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรม
3. การพัฒนาอุตสาหกรรมให้มีคุณภาพตรงความต้องการของภาคอุตสาหกรรม

ภายใต้นโยบายดังกล่าว กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรมโดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมจึงได้ดำเนินการ โครงการประยุกต์ใช้รูปแบบการพัฒนาอุตสาหกรรม เพื่อสนับสนุนการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม โดยได้ศึกษาวิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์ โครงสร้างของกำลังคนภาคอุตสาหกรรม และปัจจัยภายในและภายนอกประเทศต่าง ๆ ที่มีผลต่อด้านอุปสงค์ อุปทาน ของกำลังคนของภาคอุตสาหกรรม ตลอดจนกำหนดกรอบแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรม

2.3 เขตการค้าเสรี (Free Trade Area)

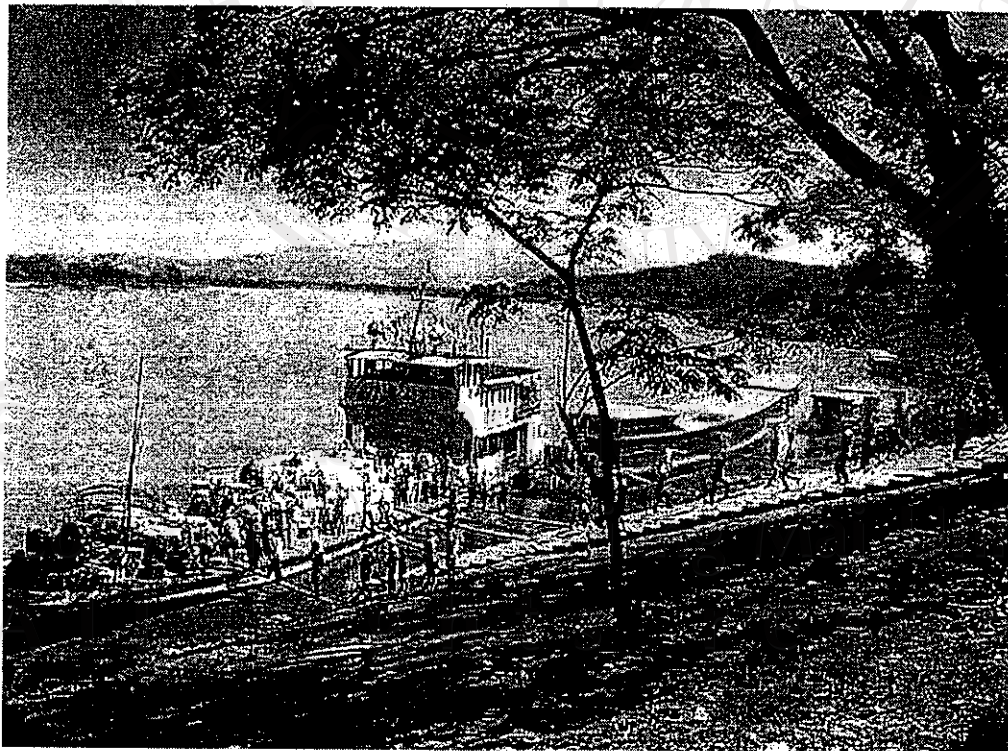
การจัดทำเขตการค้าเสรี (Free Trade Area) นับว่ามีบทบาทสำคัญในทางการค้าระหว่างประเทศของไทยในปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างพันธมิตรทางการค้า ลดการกีดกันทางการค้า (และรวมถึงการลงทุน) ทั้งในรูปแบบของภาษีและมีไ้ภาษีระหว่างกันลง ซึ่งมีข้อดีคือ ทำให้เกิดการค้าบริการที่ตนมีความได้เปรียบและพยายามจะลดหรือเลิกผลิตสินค้าและบริการที่ไม่สามารถแข่งขันได้หรือมีความได้เปรียบน้อย ในขณะที่แม้ผลของการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีจะยังไม่เกิดขึ้นอย่างเต็มรูปแบบ แต่กระทบก็เริ่มเห็นกันบ้างแล้ว เช่น การที่มีสินค้าราคาถูกจากต่างประเทศเริ่มเข้ามาตีตลาดไทยมากขึ้น โดยเฉพาะสินค้าราคาถูกจากประเทศจีน ซึ่งได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้า เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องประดับเทียม และรองเท้า เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนในด้านเศรษฐกิจนั้น เรียกได้ว่าเป็นทั้งคู่ค้าและคู่แข่งกันในส่วนของผู้ค้านั้นจะเห็นว่าไทยมีการส่งออกและนำเข้าจากจีนเพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การส่งออกของไทยมีการขยายตัวในอัตราที่น่าพอใจ นอกจากนี้จีนยังเป็นแหล่งลงทุนของนักลงทุนชาวไทยและเป็นแหล่งการผลิตที่สำคัญสำหรับสินค้าหลายอย่าง ตั้งแต่สิ่งทอจนถึงเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ในอีกด้านหนึ่งนั้น จีนเป็นคู่แข่งที่สำคัญของไทย ซึ่งสามารถมองได้ 2 ด้าน ด้านแรกคือ การแข่งขันในตลาดโลก เนื่องจากจีนมีค่าแรงต่ำ และมีแรงดึงดูดให้นักลงทุนจากบริษัทสำคัญเกือบทุกกลุ่มอุตสาหกรรมทั่วโลกมุ่งเข้าไปลงทุน ดังนั้นต้นทุนการผลิตสินค้าในจีนจึงได้เปรียบสินค้าจากไทย (โดยเฉพาะในสินค้าที่เน้นราคาถูก และผลิตเป็นจำนวนมาก) ด้านที่สอง คือ การแย่งชิงตลาดกันเอง เช่นกรณีที่จีนส่งสินค้าราคาถูกมาขายในไทย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผลกระทบในด้านการเป็นคู่แข่งกันระหว่างไทยกับจีนนี้ ถ้ามองในแง่ลบ คือ การเสียตลาดการค้าระหว่างประเทศหรือบางรายต้องเลิกกิจการไปเพราะไม่สามารถแข่งขันได้ แต่ในแง่บวกคือ ทำให้ผู้ประกอบการ (และรัฐบาล) ไทยต้องเร่งปรับตัวและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้มากขึ้น

การจัดทำเขตการค้าเสรีระหว่างไทยกับจีนนั้น จะเห็นได้ว่าในขณะนี้ไทยได้จัดทำข้อตกลงเป็น 2 ข้อตกลง คือ เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน และเขตการค้าเสรีไทย-จีน ซึ่งจีนให้ความสำคัญของการทำเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน มากกว่า โดยได้ร่วมลงนามจัดทำกรอบความแตกต่างว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2545 ซึ่งกรอบการเจรจาจะลดภาษีในพิกัดอัตราอากรขาเข้า เกี่ยวกับการลดภาษี สินค้ากลุ่มแรกภายใต้ Early Harvest ได้แก่ สัตว์มีชีวิต เนื้อสัตว์ใช้บริโภคสินค้าประมง ผลิตภัณฑ์นม ผลิตภัณฑ์จากสัตว์อื่นๆ ต้นไม้ พืชผักใช้บริโภคและ ผลไม้ โดยจะลดภาษีให้เหลือ 0% ภายในวันที่ 1 มกราคม 2547- พ.ศ.2549 แต่ในทาง

กลับกัน ไทยให้ความสำคัญกับเขตการค้าเสรีไทย-จีน มากกว่า โดยพยายามที่จะให้จีนลดภาษีในข้อตกลง ไทย-จีน ในสินค้าผลไม้แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ

ในการจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน/ไทยจีนนี้ แม้ว่ารัฐบาลไทยชุดปัจจุบันจะมีนโยบายให้ราชการและเอกชนดำเนินการตาม โดยที่ทั้งสองภาคนั้นยังไม่มีความพร้อมก็ตาม แต่จะเห็นได้ว่าการทำเขตการค้าเสรีในแง่สินค้าเกษตรจะมีความเกี่ยวเนื่องกันอย่างมาก เพราะว่าจีนมีการนำเข้าสินค้าจากไทยมาก ส่วนการนำเข้าจากจีนส่วนใหญ่เป็นพวกผลไม้ เช่น แอปเปิ้ล ข้าวโพด ซึ่งโดยภาพรวมแล้วจีนมีอัตราภาษีนำเข้าสูงกว่าไทยและมีมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (NTB) มากกว่าไทย เพราะฉะนั้นไทยค่อนข้างจะได้เปรียบในการทำเขตการค้าเสรีสินค้าเกษตร แต่ยังมีอุปสรรคที่ต้องแก้ไข ส่วนในด้านสินค้าอุตสาหกรรมไทยอาจจะได้ประโยชน์น้อย เนื่องจากรัฐบาลจีนให้การอุดหนุนการผลิตแก่ผู้ประกอบการ โดยเน้นการผลิตขนาดใหญ่ (Mass Product) จีนมีการผลิตไปทั้งไป เนื่องจากหากสินค้าใดไม่ได้มาตรฐานในการส่งออก ก็มีตลาดภายในรองรับได้อย่างเต็มที่ นอกจากนั้นการผลิตขนาดใหญ่มักแล้วยังเป็นผลให้สินค้าราคาถูกและการผลิตครั้งเดียวสามารถผลิตได้ปริมาณมากตามความต้องการของผู้บริโภคอีกด้วย สำหรับประเทศไทย สินค้าอุตสาหกรรมบางอย่างต้องการนำเข้าวัตถุดิบราคาถูกจีนจะเป็นแหล่งนำเข้าวัตถุดิบราคาถูกของไทยต่อไปอีกด้วย

รูป 2.1 การค้าเสรีที่ทำเรือเชียงแสน

2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจชายแดนเชียงราย

เขตเศรษฐกิจชายแดนหมายถึง การได้รับสิทธิพิเศษด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการลงทุน เป็นสิทธิพิเศษทางภาษีอากร การส่งเสริมการลงทุน ความพร้อมของปัจจัยการผลิต การอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกรรมและบริการพื้นฐานต่าง ๆ เช่น ระบบขนส่ง ไฟฟ้า ประปา ฯลฯ และเขตเศรษฐกิจชายแดน (Border Economic Zone) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าจะให้ความสำคัญกับการประกอบกิจกรรมหรือจะเป็นที่น่าดึงดูดนักลงทุนมากที่สุด เช่น การประกอบกิจกรรมในลักษณะของการนำชิ้นส่วนสำเร็จรูปมาประกอบแล้วส่งออก จะใช้คำว่าเขตอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก การนำผลิตภัณฑ์มาบรรจุกล่องแล้วส่งออก อาจจะใช้คำว่าคลังสินค้าทัณฑ์บนและที่สำคัญเขตเศรษฐกิจชายแดนไม่ได้จำกัดเฉพาะประเภทของเขตประกอบการอุตสาหกรรมเท่านั้นแต่จะครอบคลุมถึงเขตเศรษฐกิจชายแดนทางการค้า การบริการ การท่องเที่ยวหรือการเกษตร พื้นที่ชายแดนเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพและเป็นทางเลือกหนึ่งในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาและเตรียมความพร้อมของพื้นที่มาแล้วระดับหนึ่ง เพื่อนำไปสู่การเป็นประตูการค้าและการลงทุนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบกับประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงเองก็หันมาให้ความสำคัญกับการเปิดประเทศและต้องการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของตนเองมากขึ้น รัฐบาลได้เห็นความสำคัญของแนวทางการพัฒนาดังกล่าวว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อประเทศ โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ชายแดน จึงได้มีมติเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2545 เห็นชอบให้มีการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนในพื้นที่นาร่อง 3 พื้นที่ ได้แก่ ที่อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย และอำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา

2.4.1 วัตถุประสงค์

ความเป็นศูนย์กลางด้านการผลิต การค้า การลงทุนและการคมนาคมขนส่งของอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง จีนตอนใต้และจีนตอนกลาง ด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งภายในและประเทศเพื่อนบ้านตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ กระตุ้นเศรษฐกิจและสังคมในระดับจังหวัด ภาคและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยทั้งด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและโอกาสการจ้างงานในพื้นที่พัฒนาเป็นโครงการนำร่องที่จะเป็นแม่แบบสำหรับการพัฒนาในรูปแบบเขตเศรษฐกิจชายแดนชายแดนแห่งแรกของประเทศบริเวณจังหวัดเชียงรายและสามารถขยายผลการพัฒนาไปยังพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพอื่นในประเทศ

2.4.2 เป้าหมาย

กำหนดให้พื้นที่ที่จัดตั้งขึ้นมีระบบการจัดการเศรษฐกิจเป็นพิเศษแตกต่างจากพื้นที่พัฒนาอื่นๆ และมีการบริหารจัดการในรูปแบบเฉพาะตัว ซึ่งนับเป็นมิติใหม่ของการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นประตูการค้า ฐานการผลิตและระบายสินค้าของนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ โดยอาศัยวัตถุดิบและแรงงานจากพื้นที่โดยรอบทั้งภายในและประเทศเพื่อนบ้าน

2.4.3 บทบาทของเมือง

1. เชียงแสนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมโดยเป็นฐานการผลิตและการลงทุนที่สามารถพัฒนาเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านได้
2. แม่สาย เป็นศูนย์กลางการค้า บริการ ท่องเที่ยว ศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้า
3. เชียงของเป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรมนิคมอุตสาหกรรมเพื่อการเกษตรครบวงจร และเขตอุตสาหกรรมทั่วไป ซึ่งจะดำเนินการในระยะที่ 2

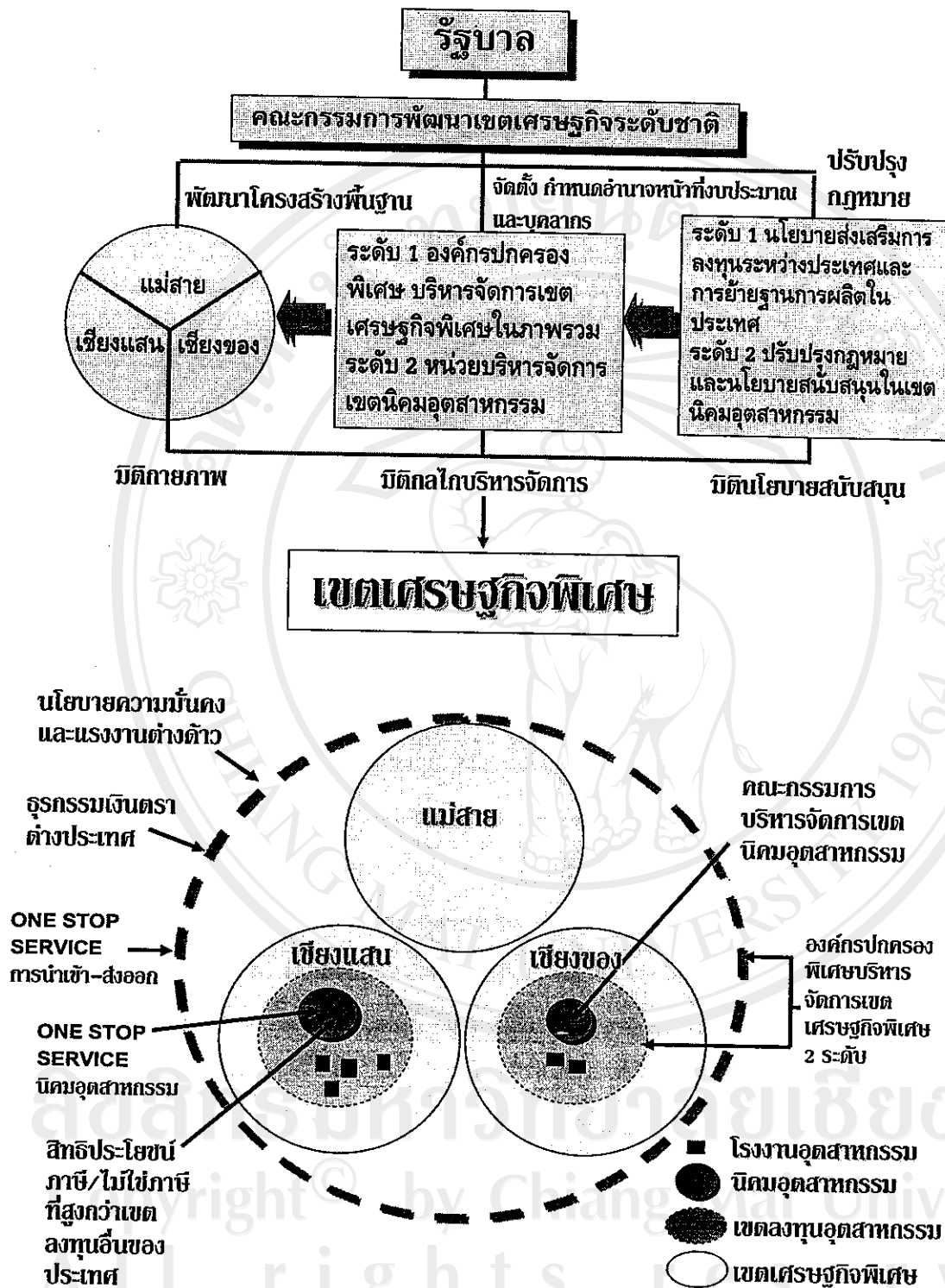
2.4.4 รูปแบบการพัฒนา

จากการศึกษาแนวคิดในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ได้นำมาสู่การกำหนดกรอบแนวคิดเขตเศรษฐกิจชายแดนของไทย ซึ่งมีรูปแบบผสมผสานกัน 3 มิติ คือ

1. มิติด้านกายภาพ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ① พื้นที่เขตเศรษฐกิจชายแดนในภาพรวมครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและแผนงานสนับสนุนอื่นๆ ② การพัฒนาเขตการลงทุนที่จะเป็นฐานการผลิตหลักของเขตเศรษฐกิจ ซึ่งผู้ประกอบการจะได้รับสิทธิประโยชน์และการอำนวยความสะดวกสูงสุดภายใต้กฎหมายที่มีในปัจจุบัน

2. มิติด้านการปรับปรุงกฎหมายและนโยบายสนับสนุน : แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ① ปรับปรุงกฎระเบียบในประเทศ ปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการลงทุนให้แตกต่างไปจากการส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่อื่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน มุ่งเน้นด้านการปรับปรุงสิทธิประโยชน์ทั้งด้านภาษีและไม่ใช่อำนาจ การอำนวยความสะดวกแบบ One Stop Services การผ่อนปรนใช้แรงงานต่างด้าว และการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ ② นโยบายการส่งเสริมการลงทุนระหว่างประเทศเจรจากับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อปรับปรุงด้านกฎระเบียบด้านการค้า การผ่านแดน การใช้แรงงานต่างด้าวให้เอื้อต่อการลงทุน

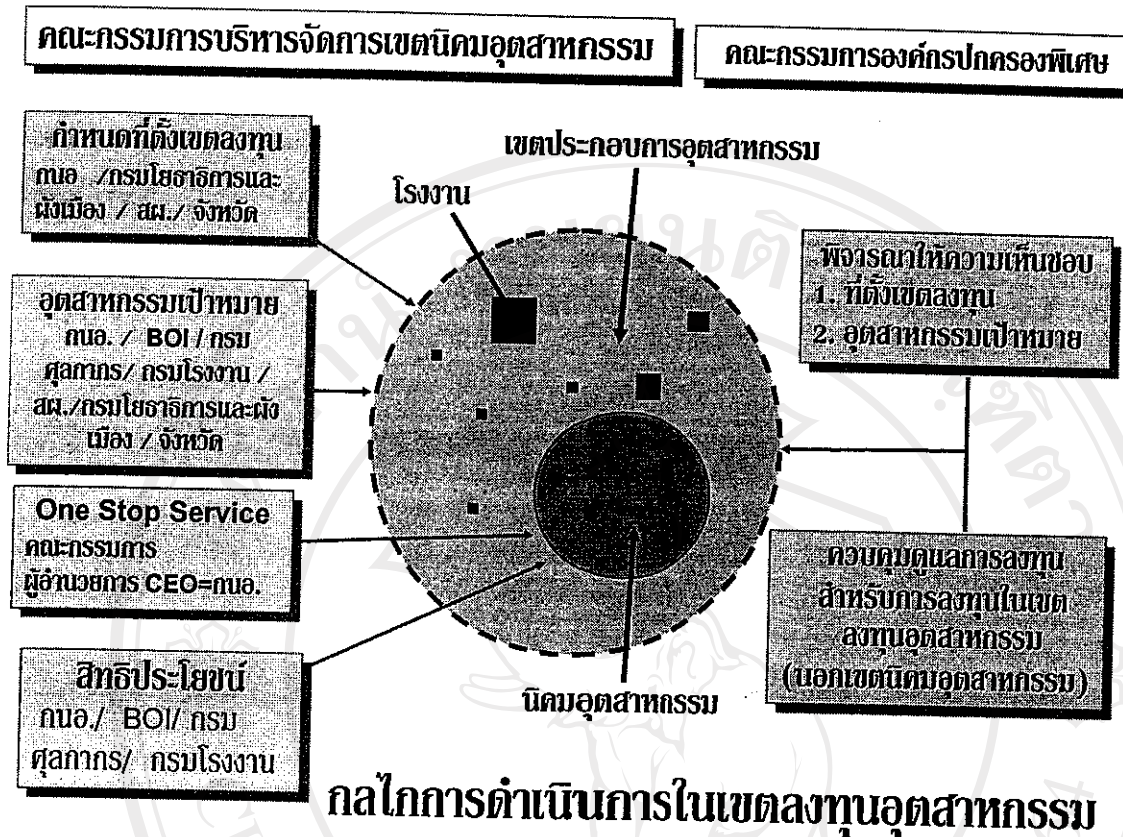
3. มิติด้านกลไกการบริหารจัดการ : แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ① คณะกรรมการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนระดับชาติ ② จัดตั้งองค์กรปกครองพิเศษ ③ คณะกรรมการบริหารจัดการเขตประกอบการย่อยเพื่อร่วมผลักดันการพัฒนาผ่านนโยบายและด้านกายภาพให้เกิดเป็นรูปธรรม

กลไกการดำเนินงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รูป 2.2 แผนผังกลไกการดำเนินงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รูป 2.3 แผนผังกลไกการดำเนินการในเขตลงทุนอุตสาหกรรม

จากแผนผังข้างต้น การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดนจึงเป็นรูปแบบการพัฒนาใหม่ที่ต้องผสมผสาน มิติการพัฒนาทั้ง 3 มิติ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดระบบการจัดการเศรษฐกิจเป็นพิเศษ แตกต่างจากพื้นที่พัฒนาอื่น ๆ และมีการบริหารจัดการในรูปแบบเฉพาะตัวตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.4.5 ผลตอบแทนโครงการ

♦ ระดับชาติ

1) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้วยการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นประตูการค้าฐานการผลิต และระบายสินค้าของนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ โดยอาศัยวัตถุดิบและแรงงานจากพื้นที่โดยรอบทั้งภายในและประเทศเพื่อนบ้าน

2) ผ่อนคลายกฎระเบียบที่เป็นตัวกีดขวางการค้า การลงทุนระหว่างประเทศและปรับปรุงกฎหมาย/นโยบายสนับสนุนการลงทุนในประเทศ ทั้งด้านสิทธิประโยชน์ จัดตั้ง One-Stop Services การผ่อนปรนใช้แรงงานต่างด้าว และการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ

♦ **ระดับชุมชนและพื้นที่**

ส่งเสริมชุมชนในฐานะรากให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากการเพิ่มปริมาณการค้า การลงทุน การผลิต โดยเฉพาะการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมชนบทโครงการ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เข้าสู่ตลาดระดับภาคและประเทศ นำไปสู่การจ้างงานลดปัญหาการว่างงานและเพิ่มรายได้ และการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และสาธารณูปโภคต่าง ๆ จะช่วยให้ ประชาชนมีคุณภาพชีวิต สภาพแวดล้อมชุมชนดีขึ้น

2.4.6 แนวทางดำเนินงาน

1) การพัฒนาด้านกายภาพ

เป็นการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านสังคม โดยแบ่งการพัฒนาในพื้นที่เป็น 2 ระดับ

ระดับ 1 พื้นที่เขตเศรษฐกิจชายแดนครอบคลุม 3 อำเภอ

แบ่งการพัฒนาออกเป็น 3 ด้าน คือ ① พัฒนาระบบคมนาคมเชื่อมโยงพื้นที่กับภาคเหนือตอนบนและประเทศเพื่อนบ้านทั้งทางบกและทางน้ำตามแนวเหนือ-ใต้ (ไทย-จีน) ตลอดจนการเชื่อมโยงทางอากาศ ② พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเตรียมความพร้อมเมือง โดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐานชุมชนและการจัดวางผังเมืองและเริ่มโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นองค์ประกอบหลักของเขตเศรษฐกิจชายแดน เช่น ท่าเทียบเรือ สถานีขนถ่ายสินค้าและเขตประกอบการอุตสาหกรรมในพื้นที่เชียงแสนและแม่สาย ③ การพัฒนาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม การศึกษากลไกการมีส่วนร่วมของประชาชน การจัดฝึกอบรม/พัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นต้น

ระดับ 2 พื้นที่เขตการลงทุนอุตสาหกรรม

ดำเนินการกำหนดที่ตั้งสำหรับเขตลงทุนอุตสาหกรรมตามการแบ่งเขตการใช้ที่ดินจากผังเมืองรวม เพื่อให้สามารถกำหนดที่ตั้งสำหรับเขตพื้นที่พัฒนาอุตสาหกรรมและพื้นที่สำหรับกำจัดกากของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมและจากชุมชนอย่างชัดเจนและพิจารณารูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการ กำหนดประเภทอุตสาหกรรมและขนาดการลงทุนที่เหมาะสมโดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม

2) การปรับปรุงกฎหมายและนโยบายสนับสนุน

ระดับ 1 การปรับปรุงกฎระเบียบในประเทศ ดำเนินการปรับปรุงกฎระเบียบในประเทศทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนและการผลิตในเขตเศรษฐกิจชายแดน โดยมุ่งเน้น 4 ประเด็น

- ♦ การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและไม่ใช่อำนาจ ในระยะแรกดำเนินการปรับแก้ไขให้เขตประกอบการให้สามารถได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุดภายใต้กฎหมายที่มีในปัจจุบัน (กฎหมาย 4 ฉบับ คือ (1) พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2535 (2) พ.ร.บ.การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 (3) กฎหมายของเขตปลอดอากรภายใต้ พ.ร.บ.ศุลกากร (ฉบับที่ 18) พ.ศ. 2543 และ (4) ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 1/2543 เรื่องนโยบายและหลักเกณฑ์ส่งเสริมการลงทุน เขต 3) และเร่งศึกษาปรับแก้กฎหมายให้ได้สิทธิประโยชน์ในรูปแบบเฉพาะสำหรับเขตเศรษฐกิจชายแดนที่จะสามารถยกเว้นกฎหมายได้ในระยะยาว

- ♦ ด้านแรงงานและนโยบายความมั่นคง กำหนดมาตรการใช้แรงงานต่างด้าวในเขตเศรษฐกิจชายแดนให้ครอบคลุมหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการควบคุมการใช้แรงงาน ระยะเวลาการอนุญาตให้เข้าเมือง พื้นที่อยู่อาศัยและอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำให้สอดคล้องกับนโยบายด้านความมั่นคงของประเทศ

- ♦ การให้บริการรูปแบบ One Stop Services ดำเนินงานจัดตั้ง One Stop Services เป็นโครงการนำร่อง 2 แห่ง คือ One Stop Services บริเวณชายแดนและ One Stop Services ในเขตประกอบการ โดยดำเนินการศึกษารูปแบบบริหารจัดการ ตลอดจนการยกเว้นกฎหมายเพื่อนำมาใช้

- ♦ การทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ เร่งศึกษารายละเอียดการอำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศต่อผู้ประกอบการในเขตเศรษฐกิจชายแดน ทั้งเพื่อการค้าชายแดนและการลงทุนในเขตประกอบการ

ระดับ 2 นโยบายส่งเสริมการลงทุนระหว่างประเทศเร่งจัดทำกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความพร้อมโครงการระหว่างประเทศ ปรับปรุงความตกลงระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ด้านการค้า การผ่านแดน ด้านการใช้แรงงานต่างด้าวอย่างถูกต้องตามกฎหมาย กฎระเบียบด้านความมั่นคงและในระยะยาวจะต้องผลักดันให้มีปรับปรุงกฎหมายของประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะการขอให้จีนลดอัตราภาษีศุลกากรนำเข้าสินค้าจากประเทศไทยให้เท่าเทียมกับประเทศพม่าและลาว

3) การจัดตั้งกลไกการบริหารจัดการ

ระดับ 1 คณะทำงานระดับชาติ เพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการศึกษารายละเอียดและผลักดันการพัฒนาทั้งการกำหนดการปรับปรุงและการร่างกฎหมายใหม่การควบคุมกลไกบริหารจัดการและผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ระดับ 2 จัดตั้งองค์กรปกครองพิเศษ จัดตั้งองค์กรที่มีเอกภาพสามารถควบคุมการบริหารจัดการในลักษณะเบ็ดเสร็จในระดับพื้นที่ โดยมีอำนาจหน้าที่ งบประมาณและบุคลากรของตนเอง

ระดับ 3 คณะกรรมการบริหารจัดการเขตนิคมอุตสาหกรรม เพื่อควบคุมและกำกับการค้าดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ

4) แผนปฏิบัติการและการดำเนินงานร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 16 กระทรวง 34 หน่วยงานย่อย จำเป็นต้องเร่งรัดดำเนินการแผนงาน/โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

2.4.7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสังคม

1) การดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ปัจจุบัน สศช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำแผนปฏิบัติการและอยู่ระหว่างการดำเนินงานขอรับจัดสรรงบกลางปี 2546 และงบประมาณปี 2547 โดยหน่วยงานเจ้าของโครงการจะทำการตกลงรายละเอียดกับสำนักงบประมาณต่อไปและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแผนงานทั้งในส่วนที่ขอรับจัดสรรงบประมาณและในส่วนที่ดำเนินการโดยไม่ต้องขอรับจัดสรรงบประมาณจะต้องดำเนินการตามแผนงาน/โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดเชียงรายให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

2) การเร่งหาข้อมูลการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหลัก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งหาข้อมูลในการดำเนินการร่วมกัน โดยเฉพาะ โครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมที่ดินเพื่อพัฒนา ดังนี้

ด้านชายแดนบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำสายแห่งที่ 2

♦ การจัดเตรียมพื้นที่พัฒนา : กรมทางหลวงดำเนินการกำหนดขอบเขตการใช้พื้นที่เพื่อก่อสร้างอาคารศุลกากร พื้นที่กรมทางหลวงและกันพื้นที่ No Man's Land รวมทั้งสิ้น 281.18 ไร่ โดยการดำเนินการ ประกอบด้วย กรมทางหลวง ขอจัดสรรงบประมาณปี 2547 เว้นคืนที่ดินส่วนพื้นที่เขตทางหลวงและกรมศุลกากร ขอจัดสรรงบประมาณปี 2547 เว้นคืนที่ดินเพื่อก่อสร้างอาคารสำนักงานด้านศุลกากรและกันพื้นที่ No Man's Land และการขอรับจัดสรรงบประมาณค่าเช่าเชยรื้อย้ายในพื้นที่ No Man's Land ที่อยู่ในความดูแลกรมธนารักษ์ และพื้นที่ในการดูแลของกระทรวงมหาดไทย ตลอดจนการประสานขอใช้พื้นที่ราชพัสดุภายใต้การดูแลกรมธนารักษ์และพื้นที่ของกระทรวงมหาดไทย

♦ การออกแบบรายละเอียดโครงการ : กรมโยธาธิการและผังเมืองออกแบบรายละเอียดให้แล้วเสร็จในปีงบประมาณ 2547

การพัฒนาท่าเทียบเรือเชียงแสน

♦ กำหนดบทบาทท่าเทียบเรือ : ท่าเทียบเรือที่จะเปิดใช้กลางปี 2546 มีข้อจำกัดจากการตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชนเมืองและอยู่ใกล้แหล่งโบราณสถาน จำเป็นต้องดำเนินการเปิดใช้เป็นท่าเทียบเรือขนส่งสินค้าชั่วคราวไปก่อนและหากดำเนินการจัดตั้งท่าเทียบเรือแห่งใหม่แล้วเสร็จให้ปรับเป็นท่าเทียบเรือท่องเที่ยวในอนาคตต่อไป

♦ การบริหารจัดการ ให้การทำเรือแห่งประเทศไทยเป็นผู้บริหารจัดการและหารือกับกรมธนารักษ์ถึงอัตราค่าเช่าท่าเรือที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในเชิงธุรกิจต่อไป

♦ การจัดระบบจราจร : มอบหมายให้จังหวัดเชียงรายจัดตั้งคณะทำงานประกอบด้วยกรมศุลกากร กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี การท่าเรือแห่งประเทศไทย กรมทางหลวงและกรมโยธาธิการและผังเมืองหาข้อมูลในการจัดระบบจราจรทางบกและที่จอดรถตลอดแนวลำน้ำโขงสอดคล้องกับระบบการบริหารจัดการท่าเทียบเรือและจัดระเบียบการจอดเรือและการขนถ่ายสินค้าให้เป็นไปอย่างเหมาะสม

พื้นที่ด้านเชียงของ

♦ การจัดหาพื้นที่พัฒนาด้านพรมแดน เห็นควรให้กรมศุลกากรควรเร่งประสานกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและกระทรวงการคลังหาข้อมูลในการใช้ที่ดินซึ่งอยู่ในความครอบครองของโรงเรียนบ้านหัวเวียงเพื่อนำมาพัฒนาเป็นอาคารสำนักงานของกรมศุลกากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.4.8 การเร่งปรับปรุงกฎระเบียบในประเทศ

1) การปรับปรุงสิทธิประโยชน์

เพื่อให้ได้สิทธิประโยชน์สูงสุดตามกรอบสิทธิประโยชน์ที่กำหนดขึ้น 15 ข้อ จากกฎหมาย 4 ฉบับ ในระยะแรกเห็นควรให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนปรับแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เขตประกอบการสามารถได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุดภายใต้กฎหมายที่มีในปัจจุบัน

♦ ออกประกาศแก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิกการจำกัดวงเงินลงทุนสำหรับการคำนวณ เพื่อขอยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประกาศที่ ป.12/2544 เรื่องการกำหนดการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลรวมกันไม่เกินร้อยละ 100 ของเงินลงทุนหรืออาจยกเว้นตามมาตรา 31 หากพิจารณาและเห็นว่ากิจการดังกล่าวมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศ

♦ แก้ไขประกาศที่ ป.1/2543 เพื่อให้พื้นที่สามารถได้รับสิทธิประโยชน์ตามมาตรา 35 กรณีสามารถหักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกร้อยละ 25 ระยะ 10 ปี

2) การจัดตั้ง One Stop Service เป็นโครงการนำร่องของประเทศ 2 แห่ง

♦ One Stop Services บริเวณชายแดนให้บริการตรวจปล่อยสินค้านำเข้า-ส่งออกให้เป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็วและการเข้า-ออกแรงงานต่างด้าว นักท่องเที่ยว ประชาชนในเขตเศรษฐกิจ 3 อำเภอ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย พิจารณา 2 ทางเลือก

ทางเลือก 1 : มอบอำนาจเพื่อให้ศุลกากรดำเนินการเต็มรูปแบบ

ทางเลือก 2 : มอบหมายให้กรมศุลกากรจัดเตรียมสถานที่และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 8 หน่วยงาน เพื่อร่วมดำเนินการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและยกร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีในการจัดตั้ง OSS บริเวณชายแดน

♦ One Stop Services บริเวณนิคมอุตสาหกรรม ให้บริการตั้งแต่อนุมัติการลงทุน จนถึง การอำนวยความสะดวกการประกอบการให้เสร็จสิ้นภายในแห่งเดียวและสามารถระบุระยะเวลาในการให้บริการที่แน่นอนได้

ทางเลือก 1 : มอบอำนาจเพื่อให้การนิคมอุตสาหกรรมดำเนินการเต็มรูปแบบ

ทางเลือก 2 : การนิคมอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานหลักดำเนินการ ลักษณะผู้อำนวยการ CEO ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 21 หน่วยงานหาข้อยุติในการดำเนินงานและให้มีคณะกรรมการบริหารจัดการเขตนิคมอุตสาหกรรมร่วมพิจารณาด้านการอนุมัติการลงทุน

3) นโยบายความมั่นคงและการใช้แรงงานต่างด้าว

♦ สภาพความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) กำหนดมาตรการการใช้แรงงานต่างด้าวร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับ “โครงการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการจ้างแรงงานอพยพต่างชาติในประเทศไทยในช่วงปี 2546-2548” โดยให้จัดทำเป็นรายงานฉบับย่อยพร้อมระบุประเภท จำนวน สัดส่วน ระยะเวลา พื้นที่อยู่อาศัยและอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำของการใช้แรงงานต่างด้าวในพื้นที่เขตเศรษฐกิจชายแดนอย่างชัดเจน ด้านการใช้กฎอัยการศึกในพื้นที่ซึ่งจะต้องคงไว้จะต้องทำการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการในพื้นที่เข้าใจและเสนอให้ประกาศงดเว้นเฉพาะในพื้นที่เขตประกอบการชั้นในที่อยู่ในตัวเมืองโดยมอบให้ตำรวจในพื้นที่ดูแล

4) การทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ

♦ ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดทำการศึกษารายละเอียดการอำนวยความสะดวกต่อผู้ประกอบการในการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศในเขตเศรษฐกิจชายแดนซึ่งจะแล้วเสร็จในปลายปี 2546

♦ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและกระทรวงการต่างประเทศ ศึกษาทบทวนเพื่อกำหนดทิศทางดำเนินการภายในปี 2546 โดยพิจารณาในประเด็นที่เกี่ยวข้องครอบคลุมทั้งระดับพหุภาคีและทวิภาคี

2.4.9 เร่งจัดตั้งกลไกการบริหารจัดการ 3 ระดับ

♦ ระดับชาติ : พิจารณาท้ายยุคกลไกการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจชายแดนระดับชาติ

♦ ระดับพื้นที่เขตเศรษฐกิจ : กำหนดรูปแบบการพัฒนาองค์กรปกครองพิเศษให้แล้วเสร็จภายในปี 2546 และจัดหากลไกที่จะเข้ามาดำเนินงานในระหว่างที่กรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่นอยู่ระหว่างการศึกษารูปแบบการดำเนินงานดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยเสนอให้จังหวัดจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานกับส่วนกลางและเป็นศูนย์ข้อมูลในระดับพื้นที่เพื่อให้ข้อมูลกับนักลงทุนและประชาชนในพื้นที่

♦ ระดับเขตลงทุน : เร่งจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการเขตนิคมอุตสาหกรรมเพื่อดำเนินการพัฒนาโครงการ โดยองค์ประกอบหลัก คือ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมโยธาธิการและผังเมือง สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมศุลกากร สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและจังหวัดเชียงราย เพื่อให้สามารถดำเนินการในเรื่องเร่งด่วนประกอบด้วย ① กำหนดเขตพื้นที่ลงทุนและจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม ② กำหนดกิจกรรม ขนาดและประเภทอุตสาหกรรมที่เหมาะสม ③ ปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบและสิทธิประโยชน์ที่นักลงทุนจะได้รับ ④ สนับสนุนและอำนวยความสะดวก One Stop Services ในเขตนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินการในลักษณะคณะกรรมการและจัดประชุมหารือเพื่อเร่งกำหนดเขตพื้นที่ลงทุนและอุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อขยายผลในการศึกษาจัดตั้งนิคม อุตสาหกรรมและเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจของนักลงทุนที่จะเข้าลงทุนในอนาคต

2.4.10 การพัฒนาภายใน 2 ปี หลังการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

สามารถจัดระบบการพัฒนาให้เหมาะสมกับการใช้ที่ดินตามหลักผังเมืองและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ดำเนินการแก้ไขปัญหาและจัดเตรียมเมืองเพื่อรองรับการพัฒนาด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานชุมชน ปรับปรุงพื้นที่พัฒนาการค้าการท่องเที่ยว ตลอดจนริเริ่มพัฒนาโครงการหลัก ได้แก่ กำหนดเขตลงทุนและจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม ก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำสายแห่งที่ 2 และท่าเทียบเรือ

ด้านสังคม

สามารถสร้างความเข้าใจกับประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่เป็นกลไกสำคัญในการดำเนินการ

ด้านการปรับปรุงนโยบาย

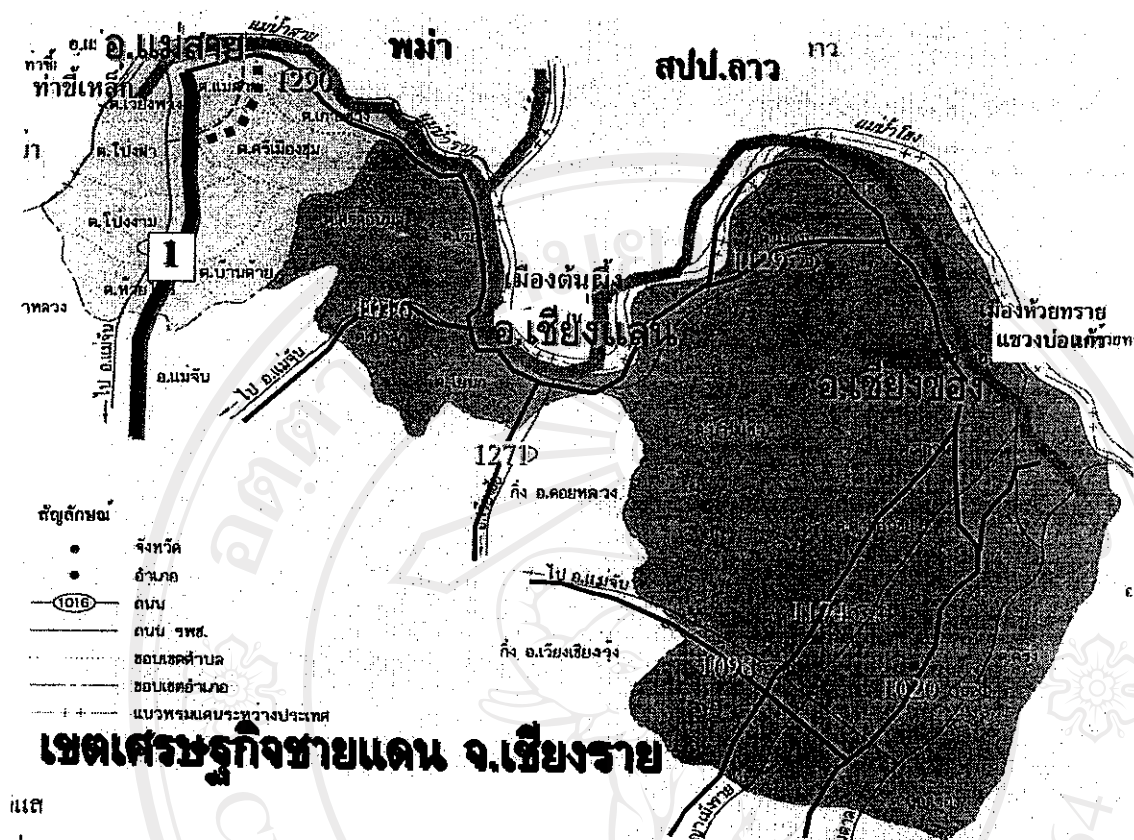
การศึกษารายละเอียดและปรับปรุงกฎระเบียบ/สิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ กำหนดให้แล้วเสร็จภายในปลายปี 2546 สามารถดำเนินการภายในปี 2547 โดยเฉพาะการจัดตั้ง One Stop Services เป็นโครงการนำร่องทั้งบริเวณชายแดนและเขตนิคมอุตสาหกรรม

ด้านกลไกการบริหารจัดการ

จัดตั้งกลไกการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจชายแดนระดับชาติและคณะกรรมการบริหารจัดการเขตลงทุนอุตสาหกรรมเพื่อดำเนินการพัฒนาโครงการในระยะแรก ตลอดจนกำหนดรูปแบบองค์กรปกครองพิเศษให้แล้วเสร็จภายในปี 2546 และศึกษารายละเอียดเพื่อยกร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ภายในปี 2547 ในระยะแรกการพัฒนาจะช่วยเสริมประสิทธิภาพทางการค้าและการท่องเที่ยวในเขตเศรษฐกิจ ส่วนด้านอุตสาหกรรมจะเริ่มจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมและสามารถเปิดให้เอกชนเข้าลงทุนอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในปลายปี 2547

2.4.11 สรุปกรอบแนวคิดการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดนเชียงราย

จังหวัดเชียงรายมีความได้เปรียบด้านที่ตั้งที่อยู่ในกลุ่มพื้นที่จังหวัดเชียงราย-เชียงใหม่-ลำพูน ซึ่งเป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญตามแนวเขตเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ เชื่อมโยงไทย-พม่า-ลาว-จีน และมีศักยภาพพัฒนาเป็นฐานการค้า การลงทุนอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวในอนาคต โดยปัจจุบันมีการขนส่งตามลำน้ำโขงจากเชียงรุ่ง-เชียงแสนอยู่แล้วและมีการกำหนดการก่อสร้างถนนเชื่อมโยงแม่สาย-ชายแดนจีนและถนนเชียงของ-หลวงน้ำทา กำหนดแล้วเสร็จในปี 2547 และปี 2550 ตามลำดับ ซึ่งจะส่งผลให้อำเภอ แม่สาย เชียงของ และเชียงแสน เป็นประตูเศรษฐกิจที่สำคัญ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนจะส่งผลให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการผลิต การค้า การลงทุนและการคมนาคมขนส่งของอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง จีนตอนใต้และจีนตอนกลาง ตลอดจนช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจและสังคมในระดับจังหวัด ภาคเหนือตอนบนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยทั้งด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและโอกาสการจ้างงานในพื้นที่ การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมปลอดภาษีเชียงแสนเป็นโครงการหนึ่งที่เป็นผลของนโยบายการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดนที่เห็นเป็นรูปธรรม

รูป 2.4 เขตเศรษฐกิจชายแดน จังหวัดเชียงราย

2.5 เขตปลอดอากร (Free Zone : FZ)

เขตปลอดอากร หมายถึงเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ โดยของที่นำเข้าไปในเขตดังกล่าวจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ (กรมศุลกากร, 2546)

2.5.1 สิทธิประโยชน์

1. ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับของที่ได้นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อนำเข้าใน เขตปลอดอากรในกรณี ดังต่อไปนี้

1.1 ของที่เป็นเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องใช้ รวมทั้งส่วนประกอบของของดังกล่าวที่จำเป็นต้องใช้ในการประกอบ อุตสาหกรรม พาณิชยกรรมหรือกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ ตามที่อธิบดีอนุมัติ

1.2 ของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและนำเข้าไปในเขตปลอดอากรสำหรับใช้ในการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ

1.3 ของที่ปล่อยออกมาจากเขตปลอดอากรอื่น

2. ยกเว้นอากรขาออก สำหรับของที่ปล่อยไปจากเขตปลอดอากร เพื่อส่งออกนอกราชอาณาจักร

3. ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการนำสินค้าจากต่างประเทศเข้าไปในเขตปลอดอากร

4. ใช้อัตราภาษีร้อยละ 0 ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการนำสินค้าในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตปลอดอากรเฉพาะสินค้าที่ต้องเสียอากรขาออกหรือที่ได้รับยกเว้นอากรขาออกตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

5. ยกเว้นภาษีสรรพสามิตสำหรับการนำเข้าและการผลิตของที่กระทำในเขตปลอดอากร

6. ยกเว้นภาษีสุรา การปิดแสตมป์และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยสุรา กฎหมายยาสูบ และกฎหมายว่าด้วยไฟ สำหรับการนำเข้าและการผลิตที่กระทำในเขตปลอดอากร

7. การนำของเข้ามาในราชอาณาจักรหรือการนำวัตถุดิบภายในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตปลอดอากรเพื่อผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการอื่นใดกับของนั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักรให้ของนั้นได้รับยกเว้น ไม่อยู่ภายในบังคับกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพ การประทับตราหรือเครื่องหมายใด ๆ แก่ของนั้น

8. ของใดที่มีกฎหมายบัญญัติให้ได้รับยกเว้นหรือคืนเงินอากรเมื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักรหากนำของนั้นเข้าไปในเขตปลอดอากรให้ได้รับยกเว้นหรือคืนเงินอากรโดยให้ถือว่าของนั้นได้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรในเวลาที่น่าจะของเช่นนั้นเข้าไปในเขตปลอดอากร

9. การนำของออกจากเขตปลอดอากรเพื่อใช้หรือจำหน่ายภายในราชอาณาจักรหรือเพื่อโอนเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บนหรือจำหน่ายให้แก่ผู้นำของเข้าตามมาตรา 19 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 หรือผู้มีสิทธิได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรหรือกฎหมายอื่น ให้ถือว่าเป็นการนำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือนำเข้าสำเร็จในเวลาที่น่าจะของเช่นนั้นออกจากเขตปลอดอากร

10. การนำของในเขตปลอดอากรไปใช้เพื่อการบริโภคหรือเพื่อประโยชน์อื่นนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเขตปลอดอากรให้ถือว่าเป็นการนำของออกจากเขตปลอดอากรเพื่อใช้หรือจำหน่ายภายในราชอาณาจักรดังกล่าวในข้อ (9) เว้นแต่จะเป็นการกำจัดหรือทำลายเศษวัสดุ ของที่เสียหาย ของที่ใช้ไม่ได้หรือของที่ไม่ได้ใช้ ซึ่งอยู่ภายในเขตปลอดอากร โดยได้รับอนุญาตจากอธิบดี

11. ของที่ปล่อยจากเขตปลอดอากรเพื่อนำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้คำนวณค่าภาษีตามสภาพของราคาของและพิกัดอัตราศุลกากรที่เป็นอยู่ในเวลาซึ่งได้ปล่อยของเช่นนั้นออกไปจากเขตปลอดอากรแต่ในกรณีที่ได้นำของที่มีอยู่ในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตปลอดอากร โดยของที่นำเข้าไปนั้นไม่มีสิทธิได้รับคืนหรือยกเว้นอากร ไม่ต้องนำราคาของดังกล่าวมาคำนวณค่าภาษี

2.5.2 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดตั้งเขตปลอดอากร

1. สถานที่ที่ขอจัดตั้งเขตปลอดอากร ต้องอยู่ในบริเวณที่อธิบดีกรมศุลกากรเห็นว่าเหมาะสม และมีพื้นที่ต่อเนื่องกัน โดยมีขนาดและสถานที่เหมาะสมกับประเภทกิจการ

1.1 กรณีสถานที่จัดตั้งเขตปลอดอากรเฉพาะเพื่อประกอบการอุตสาหกรรมต้องเป็นผู้ที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมให้เป็นผู้ประกอบการเขตประกอบการอุตสาหกรรมหรือผู้ที่ได้รับอนุมัติจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ให้เป็นเขตชุมชนอุตสาหกรรมประเภทอาคาร โรงงานเอกเทศหรือผู้ที่ได้รับอนุญาตจากกรมการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้ใช้พื้นที่ในเขตอุตสาหกรรมทั่วไปหรือผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนสำหรับกิจการเขตอุตสาหกรรมหรือกิจการเขตอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์หรือกิจการเขตอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบอุตสาหกรรมอื่นใดที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.2 กรณีการจัดตั้งเขตปลอดอากรเพื่อการพาณิชย์กรรม ต้องเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า – ส่งออก ได้แก่ การค้าหรือการบริการหรือการขนส่งระหว่างประเทศ การกระจายสินค้าคลังสินค้าหรือศูนย์กระจายสินค้าระหว่างประเทศ การแสดงสินค้าหรือนิทรรศการ การซ่อมหรืองานด้านวิศวกรรม กิจการอื่นที่อธิบดีเห็นว่าเป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ

ทั้งนี้เขตปลอดอากรหนึ่งอาจเป็นเขตปลอดอากรเพื่อการประกอบอุตสาหกรรมหรือเพื่อการพาณิชย์กรรมหรือเพื่อกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างในเขตเดียวกันก็ได้

2. การจัดตั้งเขตปลอดอากรจะต้องไม่เป็นการจัดตั้งเพื่อประโยชน์ของผู้ประกอบการในเขตปลอดอากรเพียงรายเดียวหรือรายใดรายหนึ่ง โดยเฉพาะ

3. เขตปลอดอากรต้องมีประตูเข้า-ออกและรั้วที่มั่นคงแข็งแรง เว้นแต่โดยสภาพของกิจการไม่จำเป็นต้องมีรั้วหรือโดยสภาพแวดล้อมสามารถใช้สิ่งอื่นทดแทนรั้วได้

4. ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งเขตปลอดอากรต้องจัดให้มีสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่จำเป็นและห้ามมิให้จัดตั้งที่อยู่อาศัยในเขตปลอดอากร

5. ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งเขตปลอดอากรต้องจัดให้มีสถานที่อันสมควรเป็นที่ทำการ และพักอาศัยของเจ้าหน้าที่ศุลกากร พร้อมจัดให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์สำนักงาน เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อเชื่อมโยงระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data Interchange : EDI) ของกรมศุลกากรและเครื่องมืออำนวยความสะดวกอื่นที่จำเป็น

2.5.3 คุณสมบัติของผู้ขอจัดตั้งเขตปลอดอากร

1. เป็นรัฐวิสาหกิจหรือบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 หรือบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เฉพาะกรณีที่เป็นบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และประสงค์ที่จะขอจัดตั้งเขตปลอดอากรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จะต้องมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่ต่ำกว่า 20 ล้านบาท ในเขตพื้นที่อื่นจะต้องมีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่ต่ำกว่า 10 ล้านบาท หรือมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วในจำนวนที่อธิบดีเห็นว่าเหมาะสมกับประเภทของกิจการและเป็นกิจการที่มีฐานะทางการเงินมั่นคง

2. เป็นผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองหรือเป็นผู้มีสิทธิบริหารจัดการในที่ดินหรือพื้นที่ที่ขอจัดตั้ง

2.5.4 การดำเนินการขอจัดตั้งเขตปลอดอากร

1. ผู้ขอจัดตั้งเขตปลอดอากร จะต้องยื่นคำขอเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมเอกสารประกอบตามแบบที่กรมศุลกากรกำหนด ณ สำนักงานเลขานุการกรม โดยต้องกำหนดวัตถุประสงค์และประเภทกิจการที่จะดำเนินการในเขตปลอดอากร พร้อมทั้งแผนงานและระยะเวลาของโครงการรวมทั้งแหล่งเงินทุน

2. เมื่ออธิบดีกรมศุลกากรอนุมัติในหลักการให้จัดตั้งเขตปลอดอากร ให้ผู้ได้รับอนุมัติดำเนินการจัดตั้งเขตปลอดอากรตามแบบแปลนแผนผังที่กรมศุลกากรได้รับรองแล้ว

3. ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เปิดดำเนินการเขตปลอดอากรจะต้องทำสัญญาประกันและทัณฑ์บนตามแบบที่กรมศุลกากรกำหนดภายใน 30 วันนับแต่วันที่อนุมัติ เพื่อดำประกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่กรมศุลกากรและเพื่อผูกพันให้ปฏิบัติตาม ระเบียบข้อบังคับที่กรมศุลกากรกำหนดขึ้น

4. ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เปิดดำเนินการเขตปลอดอากร จะต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประจำปีตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยกฎกระทรวงค่าธรรมเนียมประจำปีจะสิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคมของทุก ๆ ปีและจะต้องชำระค่าธรรมเนียมประจำปี ของปีถัดไปก่อนวันที่ 31 ธันวาคมของปีปัจจุบัน

2.5.5 คุณสมบัติของผู้ประกอบกิจการในเขตปลอดอากร

1. เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ซึ่งได้รับความยินยอมจากผู้ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งเขตปลอดอากรและได้รับความเห็นชอบจาก อธิบดีกรมศุลกากร ให้ดำเนินกิจการในเขตปลอดอากร
2. ผู้ประกอบกิจการในเขตปลอดอากร ต้องดำเนินกิจการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเขตปลอดอากร หรือกิจการอื่นที่อธิบดีเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการเศรษฐกิจของประเทศ เว้นแต่เป็นผู้ประกอบกิจการในพื้นที่นั้นอยู่ก่อนที่จะได้รับอนุมัติให้เป็นเขตปลอดอากร
3. ต้องไม่เคยมีประวัติการกระทำความผิดอย่างร้ายแรงตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากร จากการตรวจสอบย้อนหลัง 3 ปี

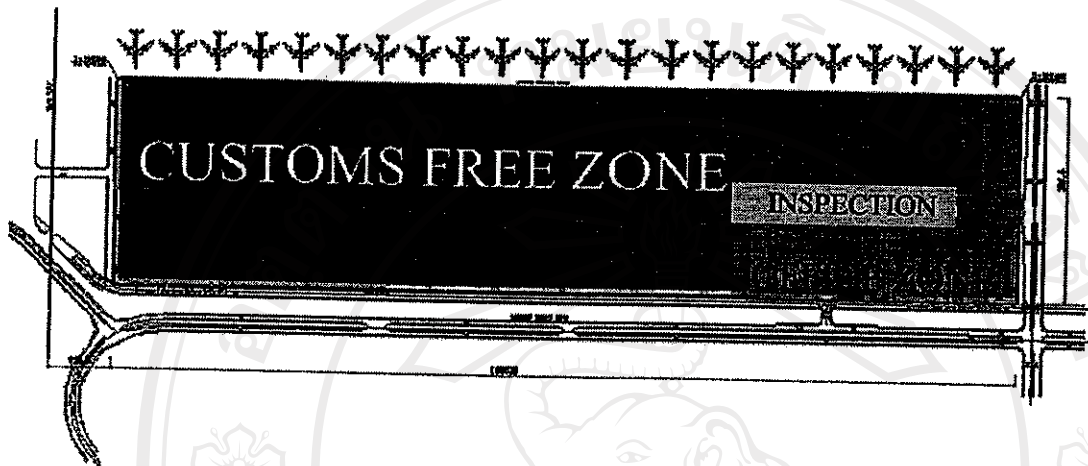
2.5.6 การดำเนินการเป็นผู้ประกอบกิจการในเขตปลอดอากร

1. ผู้ขอเป็นผู้ประกอบกิจการในเขตปลอดอากรจะต้องยื่นคำขอเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมเอกสารประกอบตามแบบที่กรมศุลกากรกำหนด ณ สำนักงานเลขานุการกรม โดยต้องระบุประเภทกิจการที่จะดำเนินการในเขตปลอดอากร
2. ผู้ประกอบกิจการในเขตปลอดอากร จะต้องทำสัญญาประกันและทันทับนตามแบบที่กรมศุลกากรกำหนดภายใน 30 วันนับแต่วันที่อนุมัติ เพื่อค้ำประกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่กรมศุลกากรและเพื่อผูกพันให้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับที่กรมศุลกากรกำหนดขึ้น

2.5.7 หลักเกณฑ์ระเบียบปฏิบัติ

1. ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เปิดดำเนินการเขตปลอดอากรและผู้ประกอบกิจการในเขตปลอดอากรมีหน้าที่ความรับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ระเบียบ คำสั่งและประกาศกรมศุลกากรทั้งที่ใช้บังคับอยู่หรือที่จะออกใช้บังคับต่อไปภายหน้า รวมทั้งข้อกำหนดตามสัญญาประกันและทันทับนโดยเคร่งครัด
2. ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุมัติไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีประกาศกำหนด จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง อธิบดีมีอำนาจเพิกถอนการอนุมัติหรือจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อแก้ไขปัญหาดังที่เห็นสมควร การเพิกถอนให้มีผลบังคับใช้ภายใน 15 วันนับแต่วันที่รับแจ้งจากกรมศุลกากร

Customs Free Zone Layout

ที่มา : กรมศุลกากร

รูป 2.5 ผังการจัดเขตปลอดภาษี

2.6 การพัฒนาหกลเหลี่ยมเศรษฐกิจ

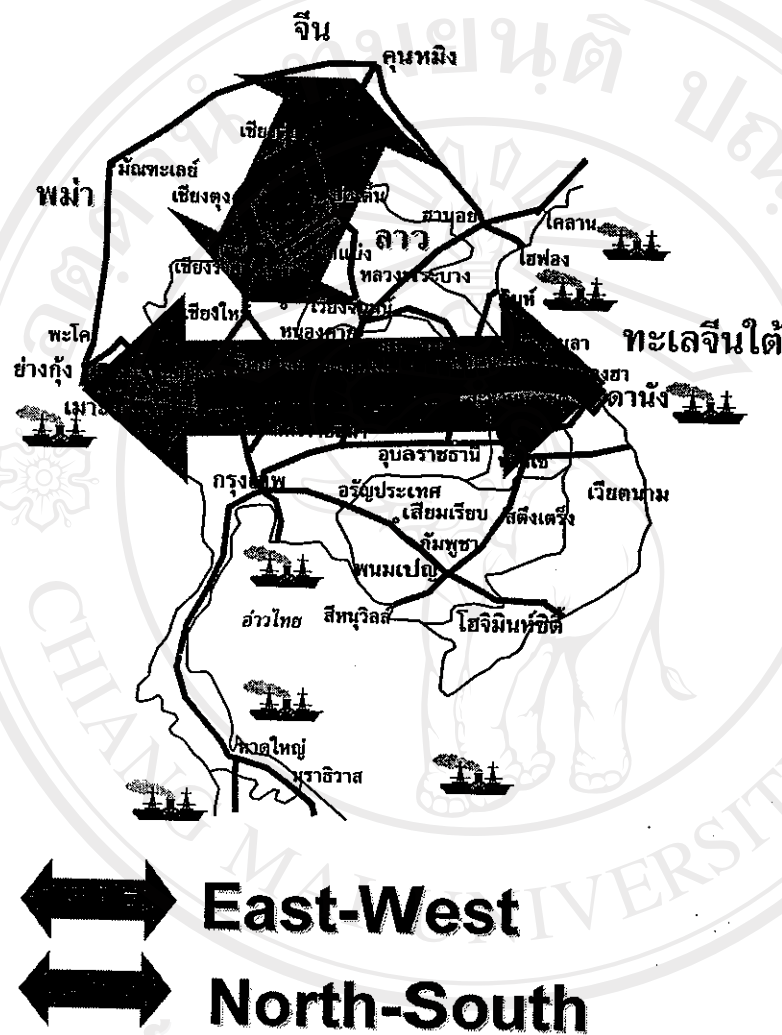
ธนาคารแห่งเอเชีย ได้ให้การสนับสนุนทางวิชาการเพื่อการศึกษาความเป็นไปได้ของการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (หกเหลี่ยมเศรษฐกิจ) มาตั้งแต่ปี 2535 โดยการศึกษาในระยะที่ 1 เป็นการกำหนดขอบเขตโครงการแต่ละสาขาและโครงการความร่วมมือที่มีโอกาสในการพัฒนาและการศึกษาระยะที่ 2 เมื่อปี 2538 ได้กำหนดแผนการดำเนินงานและจัดลำดับความสำคัญของโครงการความร่วมมือ ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการในระยะที่ 3 ได้แก่ การแปรแผนไปสู่การปฏิบัติและดำเนินการตามโครงการที่ได้จัดลำดับความสำคัญไว้ โดยมีวัตถุประสงค์ส่งเสริมการขยายตัวทางการค้า การลงทุน อุตสาหกรรม เกษตร บริการ เพื่อก่อให้เกิดการจ้างงานและยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชาชนให้ดีขึ้น ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือทางเทคโนโลยีและการศึกษาระหว่างกัน ให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งเสริมกันอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสการแข่งขันในเวทีการค้าโลก สำหรับพื้นที่โครงการประเทศไทย ประกอบด้วย ภาคเหนือตอนบน 9 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน แพร่ น่านและตาก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 จังหวัด ได้แก่ นครพนม เลย สกลนคร หนองคาย อุดรธานี อำนาจเจริญและมุกดาหาร ภาค

ตะวันออก 2 จังหวัด ได้แก่ ปราจีนบุรีและสระแก้ว ซึ่งมีความร่วมมือกันด้าน การอำนวยความสะดวก สะดวกทางการค้า การคมนาคมขนส่ง การลงทุน การสื่อสารโทรคมนาคม พลังงาน ท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยมีกลไกการดำเนินการ คือ มีการจัดประชุม คณะทำงานร่วมกันระหว่าง 6 ประเทศ เป็นรายสาขาและจัดประชุมระดับรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่อาวุโสปีละ 1 ครั้ง ปริมาณการค้าของไทยกับประเทศสมาชิก GMS ในระยะ 4 ปีที่ผ่านมา (ปี 2541 – 2544) มูลค่าการค้าระหว่างไทยกับประเทศ GMS มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด โดยในปี 2541 มีมูลค่าการค้า 228,360 ล้านบาทและเพิ่มขึ้นเป็น 437,299 ล้านบาท ในปี 2544 หรือเพิ่มขึ้นถึงเกือบ 2 เท่าตัว โดยในช่วงปี 2541 – 2544 ไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้าประเทศ GMS ปีละไม่ต่ำกว่า 20,000 ล้านบาท ยกเว้นในปี 2544 ไทยขาดดุลการค้าประมาณ 2,400 ล้านบาท ทั้งนี้เนื่องจากในปี 2544 ไทยมีการนำเข้าเชื้อเพลิงจากพม่าเพิ่มสูงขึ้นจากเดิมมาก สำหรับสัดส่วนปริมาณการค้าของไทยกับ ประเทศสมาชิก GMS ในช่วงปี 2541 – 2544 ส่วนใหญ่จะเป็นการค้ากับประเทศจีน คิดเป็นสัดส่วน ประมาณร้อยละ 60 ของมูลค่าการค้ารวม รองลงไป ได้แก่ การค้ากับประเทศเวียดนาม ซึ่งคิดเป็น สัดส่วนประมาณร้อยละ 10 ของมูลค่าการค้าโดยรวม สินค้าส่งออกที่สำคัญ คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ เคมีภัณฑ์ ยางพารา น้ำมันเชื้อเพลิง ยานพาหนะ เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ก๊าซปิโตรเลียมเหลว น้ำตาล และแผงวงจรไฟฟ้า เป็นต้น สินค้านำเข้าที่สำคัญ คือ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่อง คอมพิวเตอร์ เคมีภัณฑ์ เชื้อเพลิง ผ้าผืน เครื่องใช้ไฟฟ้า ไม้ซุงและไม้แปรรูป สิ่งทอ เสื้อผ้า และ รองเท้า เป็นต้น ความร่วมมือในด้านการค้าภายใต้กรอบ GMS ได้มีการจัดตั้งคณะทำงานสาขาการ อำนาจความสะดวกทางการค้าขึ้น เพื่อร่วมกันพิจารณาดำเนินกิจกรรมในเรื่องต่าง ๆ ที่จะช่วย อำนาจความสะดวกในด้านการค้าระหว่างประเทศสมาชิกให้มีการขยายตัวมากขึ้น กิจกรรมที่จะ ดำเนินการและเน้นผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว เช่น จัดตั้งหน่วยงานภายในประเทศเพื่อหารือและ ประสานงานระหว่างภาครัฐบาลกับเอกชน เพื่อให้การค้าเป็นไปด้วยความสะดวกและรวดเร็ว ศึกษาถูกระเบียบ ขั้นตอนต่าง ๆ เกี่ยวกับพิธีการศุลกากรในการตรวจปล่อยสินค้า ณ จุดชายแดนที่ เป็นอุปสรรคต่อการค้าระยะเวลาและต้นทุนที่เกิดขึ้นในการเคลื่อนย้ายสินค้าและจัดสัมมนาเผยแพร่ ให้แก่ผู้สนใจทั่วไป มาตรการและการดำเนินงานต่าง ๆ ในการอำนวยความสะดวกทางการค้าใน แนวเขตพื้นที่เศรษฐกิจ East – West Corridor ที่เชื่อมโยงพม่า ไทย ลาว เวียดนาม เพื่อให้กิจกรรม ทางการค้าเกิดขึ้นควบคู่กับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและผสมผสานกับกิจกรรมด้านการลงทุน และการท่องเที่ยว ความร่วมมือด้านศุลกากร

ซึ่งในการประชุมครั้งแรกของ Customs Subgroup ระหว่างการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสและรัฐมนตรี ที่ประชุมเห็นชอบประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การตรวจปล่อยสินค้าจุดเดียว การปรับ ประสานการบริหารงาน ขั้นตอน และพิธีศุลกากร ให้เป็นแบบเดียวกันและง่ายขึ้นและแลกเปลี่ยน

ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกฎระเบียบด้านศุลกากรระหว่างกัน โครงการนำร่องทางด้านศุลกากร Single Stop Inspection โดยในเบื้องต้นให้เริ่มดำเนินการที่ด่านศุลกากรมุกดาหารของไทยและด่านสะพานมิตรภาพของลาวก่อน ผลของโครงการนำร่องดังกล่าวนี้จะช่วยอำนวยความสะดวกทางการค้าของไทยและลาว ณ บริเวณด่านชายแดนให้มีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้นอันจะเป็นการส่งเสริมปริมาณการค้าระหว่างประเทศสมาชิกให้ขยายตัวสูงขึ้นและหากการดำเนินโครงการดังกล่าวประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ก็จะได้ขยายการค้าและการไปยังด่านศุลกากรอื่น ๆ ต่อไป ความโปร่งใสในการปฏิบัติงานด้านศุลกากร โดยมุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการค้าระหว่างกัน ทั้งด้านกฎระเบียบ สถิติการค้าและอัตราภาษีศุลกากร โดยจัดทำเป็นภาษาอังกฤษและเผยแพร่ให้แก่ภาคเอกชนรับทราบ รวมถึงการปรับระเบียบพิธีการศุลกากรให้เป็นแบบเดียวกันและง่ายขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติตามอนุสัญญาเกียวโต โดยมุ่งพัฒนาและสนับสนุนกลไกในการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ตามที่ได้มีการทบทวนใน Kyoto Convention 2002 ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาและบริหารงานด้านศุลกากรแนวใหม่ที่เน้นการลดเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบสินค้าโดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วย ได้มีการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร โดยรวบรวมข้อมูลระเบียบปฏิบัติทางการค้า ระบบเอกสาร การตรวจปล่อยสินค้า ณ จุดชายแดน เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและนำระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ ทั้งนี้การพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้ความสามารถเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการ ในเรื่องนี้ที่ประชุมคณะทำงานครั้งที่ 2 ได้เห็นชอบกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการค้าและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนระหว่างประเทศสมาชิก GMS เพราะจะช่วยให้การวางแผนและกำหนดนโยบายทางการค้าของประเทศสมาชิกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและช่วยพัฒนาระบบข้อมูลให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและมีความสอดคล้องกันมากยิ่งขึ้น ขยายความตกลงทางการค้าทวิภาคีที่มีอยู่แล้วเป็นความตกลงทางการค้าในระดับอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง เพื่อให้การค้าระหว่างกันดำเนินไปได้โดยเร็ว ความร่วมมือด้านสินค้าเกษตร เพื่อพิจารณาประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการตรวจสอบด้านสุขอนามัยพืช สัตว์และสินค้าประมง การควบคุมคุณภาพสินค้าเกษตร ศึกษาวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรร่วมกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพ เพิ่มผลผลิตและขยายการค้าสินค้าเกษตรระหว่างกัน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรของไทย ได้เสนอแนวทางความร่วมมือด้านสินค้าเกษตรระหว่างกัน 3 เรื่อง ได้แก่ 1) การร่วมกันวิจัยเกี่ยวกับ Pre Post Harvest Technology 2) การร่วมกันพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตภัณฑ์ 3) มาตรฐานของระบบการตรวจสอบการควบคุมคุณภาพและ SPS ซึ่งประเทศไทยจะจัดทำเป็นข้อเสนอ (Proposal) เสนอต่อที่ประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป การจัดตั้งกลไกการยุติข้อพิพาทเพื่อไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางการค้า

ที่เกิดขึ้น สร้างระบบการชำระเงิน โดยพิจารณาสกุลเงินที่ใช้ในการค้า เอกสารประกอบการชำระเงิน และประเด็นอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่นักธุรกิจที่จะเข้าไปทำธุรกิจ

East-West
North-South

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รูป 2.6 แนวพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจที่สำคัญ (Priority Economic Corridors)

2.6.1 ผลดีต่อประเทศไทย มีดังต่อไปนี้

1. เป็นโอกาสที่จะขยายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากเป็นแหล่งที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ พลังงานป่าไม้และแร่ธาตุ ตลอดจนค่าจ้างแรงงานที่ถูก

2. เป็นการขยายตลาดไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งที่จำนวนผู้บริโภคถึง 240 ล้านคนและลดการพึ่งพาสถานในประเทศอื่น
3. เป็นโอกาสขยายการลงทุน โดยเฉพาะการก่อสร้างพื้นฐานของประเทศ
4. ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้นและเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายระหว่างนักธุรกิจในอนุภูมิภาค
5. โดยที่ประเทศสมาชิก GMS ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกอาเซียน (ยกเว้นจีน) ซึ่งมีพันธกรณีที่จะต้องลดเลิกมาตรการต่าง ๆ ทั้งภาษีศุลกากรและมาตรการที่มีใช้ภาษีศุลกากร (NTB) ตามกำหนดเวลา แต่การเจรจาเรื่อง NTB ยังไม่มีความคืบหน้าเท่าที่ควร ดังนั้นการอำนวยความสะดวกทางการค้าภายใต้ GMS นับว่าเป็นความร่วมมือที่จะช่วยผลักดันให้ประเทศเหล่านี้ ลดเลิกมาตรการ NTB ได้เร็วขึ้น
6. เมื่อความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารผ่านแดนระหว่างไทย-ลาว-เวียดนาม-กัมพูชา มีผลบังคับใช้ในทางปฏิบัติแล้วจะมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมปริมาณการค้าภายในอนุภูมิภาคให้เพิ่มสูงขึ้นลดระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น
7. การดำเนินโครงการต่าง ๆ ภายใต้ความร่วมมือหกเหลี่ยมเศรษฐกิจจะได้เปรียบกว่าความร่วมมืออื่น เนื่องจากธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้ให้ความช่วยเหลือมาตั้งแต่ต้นและขณะนี้ ESCAP ซึ่งเป็นองค์กรสหประชาชาติได้ให้การสนับสนุนในด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอีกด้วย

2.6.2 ผลเลืยต่อประเทศไทย มีดังต่อไปนี้

1. ประเทศเพื่อนบ้านเป็นประเทศที่ผลิตสินค้าเกษตรเช่นเดียวกับไทย ดังนั้น ในอนาคตประเทศไทยจะต้องตระหนักถึงการแข่งขันการส่งออกสินค้าเกษตรไปยังตลาดโลกมากขึ้น
2. หากมีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมระหว่างไทยกับจีนตอนใต้ ที่เชื่อมโยงกับคุณหมิง การนำเข้าสินค้าจากจีน ทั้งสินค้าอุปโภค บริโภคและผลไม้จะมากขึ้น เนื่องจากสินค้ามีราคาถูกและอาจขยายไปยัง ลาว กัมพูชา เวียดนามและพม่า ซึ่งเป็นตลาดเพื่อนบ้านที่สำคัญของไทย

All rights reserved

2.7 หลักเกณฑ์การออกแบบสาธารณูปโภค (ตามมาตรฐานของการนิคมแห่งประเทศไทย)

2.7.1 ระบบป้องกันน้ำท่วม และระบายน้ำฝน (Flood Protection)

ระบบระบายน้ำฝนภายในพื้นที่โครงการนิคมอุตสาหกรรม ประกอบด้วยระบายน้ำผิวดาดคอนกรีตทั้ง 2 ด้านของถนน ซึ่งระบายน้ำดังกล่าวได้ถูกออกแบบให้มีความเหมาะสมกับลักษณะสภาพพื้นที่ สามารถรองรับปริมาณน้ำสูงสุดได้ ทั้งนี้คอนกรีตดังกล่าวยังเพื่อป้องกันการกัดเซาะที่อาจจะเกิดขึ้นได้ การคำนวณหาปริมาณน้ำฝนที่ต้องระบายนี้เนื่องจากขนาดพื้นที่ของโครงการมีพื้นที่น้อยกว่า 25 ตารางกิโลเมตร ดังนั้นการคำนวณปริมาณน้ำฝนที่ต้องระบายใช้วิธี Rational Method สูตร $Q = 0.278 CIA$

เมื่อ Q คือ อัตราน้ำไหลสูงสุด (PEAK RUNOFF) พิจารณานหน่วยเป็น ลบ.ม./วินาที
 C คือ สัมประสิทธิ์ของการไหลนองเป็นค่าคงที่ไม่มีหน่วยขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นที่ของบริเวณนั้น ในที่นี้ใช้ค่า $C = 0.7$

I คือ ความเข้มเฉลี่ยของฝนที่ตก เป็น มม./ชม

A คือ พื้นที่ที่จะระบายน้ำออกเป็น ตร.กม.

โดยพิจารณาปริมาณน้ำฝน เพื่อคำนวณขนาดของคลองระบายน้ำซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. คลองระบายน้ำทำการลาดด้วยคอนกรีตหนา 0.07 เมตร
2. ความลาดตามความยาวของคลองระบายน้ำจะมีความยาวตามลักษณะพื้นที่
3. ท่อลอดจะพิจารณาถึงน้ำไหลไม่เต็มท่อเพื่อลดการสูญเสีย Head ให้มากที่สุดและ

สามารถระบายน้ำได้ทัน

จากการก่อสร้างระบบระบายน้ำฝนของพื้นที่โครงการ ทางโครงการจะดำเนินการวางร่างระบายน้ำแบบเปิด (Open Channal Flow) และใช้เวลาในการดำเนินการก่อสร้างระบบเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาปีแรกของการดำเนินการก่อสร้างโครงการ

2.7.2 ถนน (Road)

โครงการนิคมอุตสาหกรรม ได้ออกแบบระบบถนนและระบบคมนาคมในพื้นที่โครงการโดยพิจารณาความคล่องตัวในการคมนาคม โดยจัดให้มีถนนเข้าถึงที่ดินทุกแปลงและสามารถเชื่อมโยงกันได้ทุกสาย สามารถรองรับปริมาณการจราจร ทั้งในปัจจุบันและที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยหลักเกณฑ์ในการพิจารณาออกแบบระบบถนนภายในพื้นที่โครงการมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.เกณฑ์ในการออกแบบ

หลักเกณฑ์ในการออกแบบถนนภายในโครงการ จะพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ คือ ความกว้างของเขตทางมีขนาดเหมาะสม สามารถรองรับปริมาณการจราจรที่จะเกิดขึ้นภายในพื้นที่โครงการทั้งปัจจุบันและในอนาคต ทางร่วม ทางแยกและทางเลี้ยว เพื่อให้รถพ่วงและรถแทรกเตอร์สามารถทำการเลี้ยวได้ ถนนทุกสายสามารถเชื่อมต่อกันได้อย่างสะดวกเข้าถึงพื้นที่ได้ทุกแปลง นอกจากนี้การออกแบบถนนภายในโครงการยังคำนึงถึงความสามารถที่จะรองรับต่อการขยายตัวของพื้นที่โครงการได้เป็นอย่างดี

2.การออกแบบ

การออกแบบระบบถนนภายในพื้นที่โครงการนิคมอุตสาหกรรมนี้ได้พิจารณาถึงเกณฑ์การออกแบบดังกล่าวรวมถึงแผนแม่บทการใช้ที่ดิน ซึ่งมีปริมาณความต้องการใช้ถนนแต่ละพื้นที่ไม่เท่ากัน การออกแบบถนนภายในพื้นที่โครงการสามารถจำแนกได้ 3 รูปแบบ ดังต่อไปนี้

1) ถนนสายประธาน (สายหลัก)

ถนนชนิดนี้มีเขตทางกว้าง 40 เมตร มีช่องจราจรรวม 4 ช่องจราจร มีความกว้างผิวจราจรกว้างข้างละ 7 เมตร ซึ่งทำด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กหนา 21 เซนติเมตร มีเกาะกลางถนนตลอดสายกว้าง 4 เมตร ติดตั้งไฟส่องสว่างไว้ที่เกาะกลางถนน แต่ละข้างจะมีทางเท้า กว้างข้างละประมาณ 2 เมตร ทำการระบายน้ำฝนลงสู่รางระบายน้ำแบบเปิด (Open Channel Flow)

2) ถนนสายรองประธาน

ถนนชนิดนี้มีเขตทางกว้าง 30 เมตร มีช่องจราจร 2 ช่องจราจร มีความกว้างของผิวจราจรกว้างข้างละ 6 เมตร ซึ่งทำด้วยวัสดุแอสฟัลท์คอนกรีตหนา 5 เซนติเมตร ถนนชนิดนี้ไม่มีเกาะกลางถนน ติดตั้งไฟส่องสว่างไว้ที่ทางเดินเท้า แต่ละข้างมีทางเดินเท้ากว้างประมาณ 2 เมตร ทำการระบายน้ำฝนลงสู่รางระบายน้ำแบบเปิด (Open Channel Flow)

3) ถนนสายรองภายในโครงการ

ถนนชนิดนี้เป็นถนนที่ถูกออกแบบขึ้นเพื่อรองรับการจราจรที่มีปริมาณไม่มากนัก เป็นถนนที่มีเขตความกว้างไม่น้อยกว่า 18 เมตร มีช่องจราจร 2 ช่องจราจร ผิวจราจรแต่ละข้างมีความกว้าง 6 เมตร ทำด้วยแอสฟัลท์คอนกรีตหนา 5 เซนติเมตร ถนนชนิดนี้ไม่มีเกาะกลางถนน แต่ละข้างมีทางเดินเท้ากว้างประมาณ 2 เมตร ทำการระบายน้ำฝนลงสู่รางระบายน้ำแบบเปิด (Open Channel Flow)

2.7.3 ระบบไฟฟ้า (Electrical Power System)

สำหรับเขตประกอบการอุตสาหกรรม โดยทั่วไป มักมีอัตราการใช้พลังงานไฟฟ้าที่สูงมาก ดังนั้นการจัดหาแหล่งพลังงานไฟฟ้าเพื่อการรองรับความต้องการจึงมีความจำเป็นมาก ซึ่งในปัจจุบันมีสายส่งขนาด 115 KV ถ้ามีการใช้พลังงานไฟฟ้าร่วมกับชุมชนใกล้เคียงแล้ว เก่งว่าจะเกิดปัญหาการใช้พลังงานไฟฟ้าได้ โครงการจึงต้องดำเนินการจัดสร้างสถานีไฟฟ้าย่อยขึ้นภายในโครงการ ซึ่งจะทำการรับกระแสไฟฟ้าโดยตรงจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) ที่ระดับแรงดัน 115 KV ผ่านหม้อแปลงไฟฟ้า เพื่อแปลงลดระดับแรงดันไฟฟ้าให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของโรงงานอุตสาหกรรมและเป็นการป้องกันปัญหาแรงดันไฟฟ้าตกและการสูญเสียพลังงานได้เป็นอย่างดี โดยโครงการได้จัดพื้นที่ไว้สำหรับก่อสร้างสถานีไฟฟ้าย่อยไว้ประมาณ 10 ไร่ ภายในพื้นที่โครงการ

ปริมาณความต้องการไฟฟ้า

โครงการนิคมอุตสาหกรรม ได้ประมาณปริมาณความต้องการโหลดการใช้ไฟฟ้าจากความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้า 50 KVA ต่อพื้นที่ 1 ไร่ ดังนั้นทางโครงการจึงได้วางแผนทางในการจัดหาพลังงานไฟฟ้าให้มีความเพียงพอแก่ความต้องการของผู้ประกอบการและการลงทุนต่าง ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2.7.4 ระบบน้ำใช้

โครงการนิคมอุตสาหกรรม การจัดหาแหล่งน้ำเพื่อนำมาอุปโภค บริโภค อย่างเพียงพอ นั้นจึงมีความสำคัญมาก รวมทั้งระบบน้ำเพื่อความปลอดภัย ฯลฯ ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโครงการ การศึกษาระบบผลิตน้ำประปาจะประกอบไปด้วยการศึกษาในส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. การประมาณปริมาณความต้องการน้ำใช้
2. การจัดหาแหล่งน้ำดิบภายในโครงการ
3. หลักเกณฑ์การออกแบบระบบผลิตน้ำใช้
4. ระบบผลิตน้ำใช้
5. ระบบจ่ายน้ำประปา

1. การประมาณปริมาณความต้องการน้ำใช้

การประมาณปริมาณความต้องการใช้น้ำนี้มีความสำคัญมากเพราะการประมาณนี้จะส่งผลกระทบถึงปริมาณเงินลงทุนในการสร้างระบบผลิตน้ำประปา และระบบแจกจ่ายน้ำประปา ดังนั้นการประมาณการใช้น้ำในโครงการจึงต้องประมาณให้มีปริมาณน้ำที่เพียงพอต่อความต้องการดูแลใกล้เคียงความจริงมากที่สุด ซึ่งหลักการประมาณมีดังตาราง 2.1

2. การจัดหาแหล่งน้ำดิบภายในโครงการ

แหล่งน้ำดิบเป็นปัจจัยที่สำคัญมากต่อการพัฒนาพื้นที่โครงการ ทางโครงการต้องจัดหาแหล่งน้ำดิบให้เพียงพอกับปริมาณความต้องการภายในพื้นที่โครงการนิคมอุตสาหกรรม

3. หลักเกณฑ์การออกแบบระบบผลิตน้ำใช้

- 1) ปริมาณความต้องการน้ำดิบเพื่อผลิตน้ำประปามีค่าไม่น้อยกว่า 1.15 เท่า ของปริมาณความต้องการน้ำใช้โดยเฉลี่ยต่อวันรวมกับค่าความสูญเสียจากการระเหย
- 2) ระบบผลิตน้ำประปาสามารถผลิตได้ในอัตรา 1.4 เท่าของความต้องการน้ำใช้เฉลี่ยต่อวันสูงสุด
- 3) ถังเก็บน้ำในมีปริมาตรความจุไม่ต่ำกว่า 8 ชั่วโมง ของความต้องการใช้น้ำต่อวันสูงสุด และเพิ่มค่าความจุ สำหรับปริมาณน้ำดับเพลิง 960 ลูกบาศก์เมตร คิดเป็นปริมาตรความจุรวม เท่ากับ
$$\frac{[8 \times 1.4 \times \text{AveragePerDay}] + 960}{24}$$

24

ตาราง 2.1 ปริมาณความต้องการใช้น้ำในแต่ละพื้นที่ของโครงการ

ประเภทพื้นที่	ความต้องการใช้น้ำโดยเฉลี่ย (ลูกบาศก์/ไร่/วัน)
เขตอุตสาหกรรมทั่วไป	7
เขตปลอดอากร	9
เขตการค้าและที่พักอาศัย	20
เขตสำนักงานและส่วนราชการ	20
พื้นที่สีเขียวและสวนสาธารณะ	8

ที่มา : การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

4. ระบบผลิตน้ำใช้

ระบบผลิตน้ำประปาในโครงการนิคมอุตสาหกรรม จะเป็นระบบที่ผลิตน้ำประปา โดยทำการสูบน้ำจากน้ำผิวดิน(น้ำดิบ) มาทำการผลิต ซึ่งจะเริ่มต้นผลิต โดยสูบน้ำดิบขึ้นมาทำการกวนเร็วในถังผสม ผ่านไปสู่ถังรวมตะกอน ผ่านไปสู่ถังตกตะกอนไปจนถึงถังกรอง ต่อไปการสูบน้ำดิบเข้าสู่โรงผลิตน้ำประปา โดยใช้เครื่องสูบน้ำชนิดใบพัด ทำงาน 10 ชั่วโมงต่อวัน นอกจากนี้ต้องสำรองเครื่องสูบน้ำชนิดคังกล่าว เพื่อป้องกันปัญหาการซ่อมบำรุง และปัญหาจากการดำเนินงานอื่น ๆ

5. ระบบจ่ายน้ำประปา

ขั้นตอนในการบำบัดน้ำเสีย

- 1) การกรอง
- 2) การแยกไขมัน
- 3) การทำให้เป็นกลาง
- 4) การเติมอากาศ
- 5) การตกตะกอน
- 6) การตกตะกอนสารแขวนลอย
- 7) การฆ่าเชื้อ
- 8) การแยกตะกอนแบบที่เร็ว
- 9) การรวบรวมและบำบัดตะกอนแบบที่เร็ว
- 10) การแยกน้ำ

ตาราง 2.2 เกณฑ์คุณภาพน้ำเสียจากโรงงานที่ยอมให้ระบายทิ้งลงท่อน้ำเสียในโครงการได้

1. Average BOD ₅ at 20 °C	<= 500	mg/l
2. Average COD	<= 750	mg/l
3. Average Suspended Solids (SS)	<= 200	mg/l
4. Total Dissolved Solids (TDS)	<= 3,000	mg/l
5. Total Kjeldahl Nitrogen (TKN)	<= 100	mg/l
6. PH	5.5 - 9.0	mg/l
7. Mercury (Hg)	<= 0.005	mg/l
8. Selenium (Se)	<= 0.02	mg/l
9. Cadmium (Cd)	<= 0.03	mg/l
10. Lead (Pb)	<= 0.2	mg/l
11. Arsenic (As)	<= 0.25	mg/l
12. Tri Covalent Chromium (Cr ³⁺)	<= 0.75	mg/l
13. Hexa Covalent Chromium (Cr ⁶⁺)	<= 0.25	mg/l
14. Barium (Ba)	<= 1	mg/l
15. Nickle (Ni)	<= 1	mg/l
16. Copper (Cu)	<= 2.0	mg/l

ตาราง 2.2 (ต่อ) เกณฑ์คุณภาพน้ำเสียจากโรงงานที่ยอมให้ระบายทิ้งลงท่อน้ำเสียในโครงการได้

17. Zinc (Zn)	≤ 5	mg/l
18. Manganese (Mn)	≤ 5	mg/l
19. Silver (Ag)	≤ 1	mg/l
20. Total Iron	≤ 10	mg/l
21. Fluoride	≤ 5	mg/l
22. Sulphide	≤ 1	mg/l
23. Cyanide as HCN	≤ 0.2	mg/l
24. Formaldehyde	≤ 1	mg/l
25. Phenol Compound	≤ 1	mg/l
25. Chloride as Cl_2	$\leq 2,000$	mg/l
26. Free Chlorine	≤ 1	mg/l
27. Pesticide	none	mg/l
28. Temperature	≤ 45	$^{\circ}\text{C}$
29. Oil & Grease	≤ 10	mg/l
30. Radioactive Compound	none	
31. Surfactants	≤ 30	mg/l
Color and Odor	not objectionable	

ที่มา : การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ตาราง 2.3 มาตรฐานน้ำทิ้งกระทรวงอุตสาหกรรม

Parameter	Allowable Concentration
1. PH	5.5 – 9.0
2. Total Dissolved Solids	$\leq 3,000$ mg/l
3. Suspended Solids	≤ 50 mg/l
4. Temperature	≤ 40 $^{\circ}\text{C}$
5. Oder or Color	inoffensive

ตาราง 2.3 (ต่อ) มาตรฐานน้ำทิ้งกระทรวงอุตสาหกรรม

Parameter	Allowable Concentration
6. Sulphide (H ₂ S)	<= 1 mg/l
7. Cyanide (HCN)	<= 0.2 mg/l
8. Heavy Metal	= 5 mg/l
8.1 Zinc (Zn)	<= 0.25 mg/l
8.2 Chromium (Cr VI)	<= 0.75 mg/l
8.3 Chromium (Cr III)	<= 0.25 mg/l
8.4 Arsenic (As)	<= 2 mg/l
8.5 Copper (Cu)	<= 0.005 mg/l
8.6 Mercury (Hg)	<= 0.03 mg/l
8.7 Cadmium (Cd)	<= 1 mg/l
8.8 Barium (Ba)	<= 0.02 mg/l
8.9 Selenium (Se)	<= 0.2 mg/l
8.10 Lead (Pb)	<= 1 mg/l
8.11 Nickel (Ni)	<= 5 mg/l
8.12 Manganese (Mn)	<= 5 mg/l
9. Oil & Grease	<= 1 mg/l
10. Formaldehyde	<= 1 mg/l
11. Phenols	<= 1 mg/l
12. Free Chlorine	nil
13. Pesticide	<= 20 mg/l
14. Biochemical Oxygen Demand (BOD)	<= 100 mg/l
15. Total Kjeldahl Nitrogen (TKN)	<= 120 mg/l
16. Chemical Oxygen Demand (COD)	<= 120 mg/l

ที่มา : กระทรวงอุตสาหกรรม

2.7.6 ระบบกำจัดขยะมูลฝอย (Refuse Disposal System)

โดยทั่วไปการดำเนินงานทางด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม รวมทั้งที่พักอาศัยต่าง ๆ มักก่อให้เกิดมลภาวะทางด้านขยะเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานทางด้านอุตสาหกรรมต่างๆ ซึ่งจะเกิดขยะขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งจำเป็นต้องมีการวางแผนในการป้องกันและกำจัดขยะไว้อย่างเหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดมลพิษต่อชุมชน และสภาพแวดล้อมบริเวณข้างเคียง โครงการนิคมอุตสาหกรรม ต้องวางแผนการดำเนินงานด้านการป้องกันและกำจัดขยะที่เกิดขึ้นภายในโครงการ โดยศึกษาถึงตัวแปรและปัจจัยต่างๆ เช่น ประเภทและปริมาณขยะที่เกิดขึ้น การวางแผนในการเก็บรวบรวม และการกำจัด ตลอดจนกรรมวิธีที่ใช้ในการกำจัดต่างๆ เช่น การเผา การฝังกลบ ฯลฯ

1. ประเภทและปริมาณขยะ

การประมาณปริมาณขยะที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของโครงการการนิคมอุตสาหกรรมอาศัยหลักเกณฑ์และมาตรฐานในการประมาณตามหลักของทางกรนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ซึ่งสามารถกำหนดปริมาณขยะที่เกิดขึ้นโดยแยกตามประเภทและการดำเนินงานได้ดังต่อไปนี้

ตาราง 2.4 ปริมาณขยะ

เขตประกอบการ	อัตราการเกิดขยะ	ความหนาแน่น
-พื้นที่เขตอุตสาหกรรม	18 kg /ไร่/วัน	0.15kg/l
-พื้นที่เขตสำนักงานและการพาณิชยกรรม	0.8 kg /คน/วัน	0.3 kg/l

ที่มา : การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

2. ปริมาณและกรรมวิธีกำจัดขยะมูลฝอย

ขยะส่วนใหญ่ที่คาดว่าจะเกิดภายในโครงการนิคมอุตสาหกรรม ปริมาณขยะที่สามารถเผาไหม้ได้ซึ่งจะถูกกำจัดโดยวิธีการเผาไหม้ โดยการใช้เตาเผาขยะ ทำงานวันละ 8 ชั่วโมง ซึ่งหลังการเผาไหม้ จะเกิดเศษหรือกากขี้เถ้าขึ้นเป็นจำนวนประมาณ 20 % ของปริมาณขยะที่นำมาทำการเผาไหม้ ซึ่งจะนำกากขี้เถ้านี้ไปฝังกลบ (Sanitary Landfill) บนพื้นที่ที่ทางโครงการได้จัดเตรียมไว้ และสามารถรองรับปริมาณการฝังกลบได้นานไม่ต่ำกว่า 10 ปี และในบริเวณหลุมฝังกลบขยะดังกล่าวทางโครงการยังต้องดำเนินการจัดสร้างระบบท่อน้ำเสียจากบ่อกลบลงไปยังระบบบำบัดน้ำเสียกลาง

ขยะส่วนที่ไม่สามารถเผาไหม้ได้ในโครงการ ซึ่งขยะในส่วนนี้เป็นขยะอันตราย จำนวน 5% ของปริมาณขยะทั้งหมดจะถูกเก็บไว้ในสถานที่เก็บขยะอันตรายชั่วคราว เพื่อนำไปกำจัดยังศูนย์กำจัดขยะอันตรายต่อไป ซึ่งสามารถกักเก็บของเสียได้นานไม่น้อยกว่า 1 ปี

2.7.7 ระบบโทรคมนาคม (Telecommunication System)

การดำเนินงานด้านการประกอบการทางด้านธุรกิจอุตสาหกรรม การสื่อสารย่อมมีความสำคัญมาก ดังนั้นเพื่อเป็นการรับรองความต้องการดังกล่าว ทางโครงการ จึงต้องจัดเตรียมระบบโทรศัพท์ไว้เพื่อรองรับความต้องการ ซึ่งจะจัดคู่สาย โดยจะทำการประมาณจากพื้นที่โครงการกล่าวคือ ประมาณความต้องการเลขหมายไว้ 1 หมายเลขต่อพื้นที่ 2 ไร่

2.8 การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมโครงการประเภทนิคมอุตสาหกรรม

ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กำหนดให้โครงการประเภทนิคมอุตสาหกรรมและโครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกับนิคมอุตสาหกรรมทุกขนาด ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อดำเนินการให้ความเห็นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535

การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นการคาดการณ์ถึงผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากโครงการ จึงจำเป็นต้องมีการนำเสนอมาตรการป้องกัน แก้ไข เพื่อลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโครงการทั้งในช่วงระยะเวลาการก่อสร้าง และในช่วงระยะเวลาเปิดดำเนินการ

การจัดทำคู่มือการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมฉบับนี้ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมมีความมุ่งหมายให้เป็นแนวทางสำหรับการติดตามตรวจสอบ การปฏิบัติตามเงื่อนไขมาตรการป้องกันแก้ไขและการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโครงการประเภทนิคมอุตสาหกรรม และโครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกับนิคมอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดและมีประสิทธิภาพในการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมสูงสุดตลอดการดำเนินโครงการ

2.8.1 ความเข้าใจในโครงการประเภทนิคมอุตสาหกรรม

นิคมอุตสาหกรรมหรือโครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกับนิคมอุตสาหกรรม เป็นโครงการจัดสรรพื้นที่เพื่อจัดสร้างโรงงานอุตสาหกรรมพร้อมบริการด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการให้แก่โรงงานภายในพื้นที่โครงการ การรวมกลุ่มของโรงงานอุตสาหกรรม เป็นผลดีในการบริหารงานพื้นที่อุตสาหกรรม รวมทั้งการควบคุมผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเมื่อเปิดดำเนินโครงการ เป็นผลกระทบจากโรงงานต่าง ๆ ที่อยู่ภายในนิคมอุตสาหกรรมมิได้เกิดจากนิคมอุตสาหกรรมโดยตรง การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโครงการนิคมอุตสาหกรรม เป็นการคาดการณ์ถึงผลกระทบจากกิจกรรมต่าง ๆ ของนิคมอุตสาหกรรม ตามแผนการดำเนินงานของนิคมอุตสาหกรรม มีรายละเอียดส่วนประกอบของโครงการดังนี้

1. สถานที่ตั้ง และขนาดโครงการ

โครงการนิคมอุตสาหกรรมโดยทั่วไปในเบื้องต้นยังไม่มีรายละเอียดของโรงงานที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม ผังแม่บทของโครงการ (Master Plan Layout) มีรายละเอียดที่แสดงถึงที่ตั้งขนาดของโครงการและรายละเอียดของส่วนประกอบ ได้แก่ เขตอุตสาหกรรมเขตพาณิชย์กรรมเขตที่อยู่อาศัย พื้นที่สีเขียว หรือพื้นที่จัดสวน ระบบระบายน้ำ และระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น

2. ประเภทของโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่โครงการ

การกำหนดประเภทอุตสาหกรรมที่จะตั้งอยู่ในพื้นที่โครงการ ประกอบด้วยการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกประเภทอุตสาหกรรม ซึ่งกำหนดจากข้อจำกัดของพื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณูปโภค สาธารณูปการ แรงงาน เป็นต้น ทั้งนี้ หากบริเวณพื้นที่โครงการมีข้อจำกัดด้านสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะ มีบริเวณที่ไวต่อการได้รับผลกระทบ (Sensitive Area) เช่น ชุมชน โรงเรียน โรงพยาบาล ศาสนสถาน เป็นต้น ข้อจำกัดในการควบคุมประเภทอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษมักเป็นข้อกำหนดที่พิจารณาในการคัดเลือกประเภทอุตสาหกรรมเป็นลำดับแรก

2.8.2 สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

1. น้ำประปา

น้ำประปาสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมเป็นสาธารณูปโภคพื้นฐานของนิคมอุตสาหกรรม หากมีน้ำประปาบริการไม่เพียงพอจะส่งผลให้โรงงานอุตสาหกรรมที่จะเข้ามาใช้พื้นที่จำกัดเฉพาะโรงงานที่มีความต้องการน้ำน้อยเท่านั้น สิ่งที่สำคัญในการจัดหา น้ำประปาสำหรับโครงการ คือ แหล่งน้ำดิบ หากไม่มีแหล่งน้ำดิบที่ดีจะทำให้ต้นทุนในการบำบัดน้ำเพื่อผลิตเป็น

น้ำประปาสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากนิคมอุตสาหกรรม จะต้องใช้น้ำดิบร่วมกับชุมชนเดิมหรือพื้นที่เกษตรที่มีความต้องการใช้น้ำมาก อาจส่งผลกระทบต่อการใช้งานน้ำของชุมชนและชุมชนไม่ยอมรับ

2. ระบบบำบัดน้ำเสีย

ระบบบำบัดน้ำเสียของนิคมอุตสาหกรรม เป็นระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลาง ซึ่งจะต้องมีข้อกำหนดคุณภาพน้ำที่โรงงานแต่ละแห่งระบายสู่ระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลาง หากนิคมอุตสาหกรรมมีแผนที่จะรองรับอุตสาหกรรมที่มีน้ำเสียปนเปื้อนสารเคมี นิคมอุตสาหกรรมนั้นจะต้องมีระบบบำบัดน้ำเสียเคมี พร้อมทั้งบ่อบำบัดน้ำเสียของแต่ละโรงงานก่อนระบายสู่ระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางเพื่อตรวจสอบคุณภาพของน้ำว่าเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดหรือไม่ หากไม่มีบ่อบำบัดน้ำเสียก่อนระบายออกจากพื้นที่โรงงาน นิคมอุตสาหกรรมจะไม่สามารถทราบได้ว่าน้ำเสียจากโรงงานที่รับเข้ามาบำบัดที่ระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางนั้น มีคุณภาพตามที่กำหนดหรือไม่

3. ระบบระบายน้ำและระบบป้องกันน้ำท่วม

พื้นที่นิคมอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีระดับพื้นที่สูงกว่าพื้นที่ข้างเคียง การออกแบบระบบระบายน้ำของโครงการ นอกจากจะสามารถรองรับการระบายน้ำฝนที่ตกลงในพื้นที่โครงการได้อย่างพอเพียงแล้ว จะต้องสามารถป้องกันผลกระทบจากการระบายน้ำของโครงการ ที่มีต่อพื้นที่ข้างเคียงด้วย โครงการนิคมอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะกำหนดให้มีพื้นที่สระน้ำภายในนิคมอุตสาหกรรม เพื่อชะลอการระบายน้ำออกนอกพื้นที่และใช้เป็นแหล่งน้ำดิบสำรองสำหรับการผลิตน้ำประปาของโครงการในช่วงแล้ง

4. มูลฝอยและการกำจัดมูลฝอย

มูลฝอยของโครงการนิคมอุตสาหกรรม มีทั้งมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยอันตราย ซึ่งนิคมอุตสาหกรรมจะต้องจัดพื้นที่สำหรับพักขยะมูลฝอย ทั้งมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยอันตราย การกำจัดมูลฝอยทั่วไปนั้น หากหน่วยงานท้องถิ่นไม่สามารถให้บริการได้ นิคมอุตสาหกรรมมักจัดให้มีเตาเผาขยะเพื่อกำจัดขยะเอง สำหรับมูลฝอยอันตรายนั้นนิคมอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ไม่สามารถกำจัดเองได้ จะต้องส่งไปกำจัดที่ศูนย์กำจัดกากของเสียอันตราย

5. ระบบการจราจร

ถนนในพื้นที่โครงการเพื่อเข้าสู่พื้นที่แต่ละเขตภายในนิคมอุตสาหกรรม มักจัดแยกจากกันเป็นสัดส่วน ถนนภายในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม มักมีขนาดผิวทางที่เพียงพอต่อความต้องการ

6. ไฟฟ้า

นิคมอุตสาหกรรมมีความต้องการใช้ไฟฟ้ามาก นิคมอุตสาหกรรมจึงมักมีสถานีไฟฟ้าย่อยภายในพื้นที่โครงการและรับกระแสไฟฟ้าจากสายส่งไฟฟ้าแรงสูง หากนิคมอุตสาหกรรมใช้ไฟฟ้าร่วมกับท้องถิ่นอาจส่งผลกระทบต่อระดับแรงดันไฟฟ้า อาจทำให้เกิดไฟฟ้าดับบ่อย

7. การติดต่อสื่อสาร

การติดต่อสื่อสารด้วยระบบโทรศัพท์ในปัจจุบันนิคมอุตสาหกรรมสามารถจัดหาได้อย่างเพียงพอ โดยไม่กระทบต่อการบริการท้องถิ่น และมีระบบโทรศัพท์ผ่านดาวเทียมที่สามารถใช้เป็นระบบการสื่อสารเสริมจากระบบโทรศัพท์ผ่านชุมสายท้องถิ่น

8. ระบบป้องกันและระงับอัคคีภัย

ระบบป้องกันและระงับอัคคีภัย โรงงานแต่ละแห่งจะต้องจัดให้มีภายในพื้นที่ของตน ส่วนระบบป้องกันอัคคีภัยส่วนกลางที่นิคมอุตสาหกรรมจัดนั้นเป็นระบบสนับสนุน โดยวางท่อน้ำดับเพลิงตามแนวดนภายในโครงการและจัดแหล่งน้ำสำรองเพื่อการดับเพลิง ถ้าเป็นนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่จะจัดเตรียมเจ้าหน้าที่และรถดับเพลิงประจำไว้พื้นที่โครงการ

2.8.3 มลสารและการควบคุม

1. มลสารทางอากาศ

มลสารที่คาดว่าจะเกิดจากโรงงานภายในโครงการที่สำคัญได้แก่ ฝุ่นละออง ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO_2) และก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ (NO_2) การควบคุมมลสารเป็นภาระของโรงงานแต่ละแห่งที่ต้องมีอุปกรณ์ควบคุม โดยเฉพาะมลสารปลดปล่อยจากปล่องของโรงงาน ซึ่งนิคมอุตสาหกรรม จะกำหนดเงื่อนไขควบคุมอัตราการระบายมลสารของแต่ละโรงงานตามความสูงของปล่อง ในอัตราที่ประเมินจากแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ว่าจะไม่ส่งผลกระทบต่อบริเวณที่ไวต่อการได้รับผลกระทบ

2. น้ำเสีย

2.1 การกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำ

นิคมอุตสาหกรรมจัดข้อกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำ ที่ยอมให้โรงงานระบายสู่ระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางของนิคมอุตสาหกรรม เนื่องจากคุณภาพของน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ มีความแตกต่างกันมาก โรงงานแต่ละแห่งจะต้องบำบัดน้ำเสียของตนในเบื้องต้นก่อน ระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางเป็นส่วนการบำบัดซ้ำ เพื่อลดภาระของโรงงานแต่ละแห่ง ทั้งนี้ การควบคุมคุณภาพน้ำทิ้งจากโรงงานจะสามารถทำได้ โรงงานแต่ละแห่งจะต้องมีบ่อบำบัดน้ำก่อนระบายลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางและนิคมอุตสาหกรรมจะต้องตรวจสอบคุณภาพน้ำหรือสุ่มตรวจเป็นระยะ หากคุณภาพน้ำไม่เป็นไปตามมาตรฐานกำหนด โรงงานจะต้องบำบัดน้ำทิ้งนั้นอีกครั้ง

2.2 ระบบบำบัดน้ำเสียเคมี

โครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกับนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งเอกชนจัดทำขึ้นมักกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะที่ไม่มีน้ำเสียเคมี เนื่องจากเป็นโรงงานที่มีผลกระทบสูงและยากต่อการควบคุม อย่างไรก็ตามระบบบำบัดน้ำเสียเคมีเป็นระบบบำบัดน้ำเสียที่นิคมอุตสาหกรรมควรกำหนดให้มี เนื่องจากโรงงานภายในนิคมอุตสาหกรรมอาจมีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการผลิต หรือระบบบำบัดน้ำเสียเคมีของโรงงานขัดข้องจำเป็นต้องขอให้นิคมอุตสาหกรรมดำเนินการบำบัดน้ำเสียเคมีชั่วคราว การกำหนดประเภทอุตสาหกรรมเพียงอย่างเดียวไม่สามารถประกันได้ว่าจะไม่มีน้ำเสียเคมีเกิดขึ้นภายในโครงการนั้น

2.3 ระบบบำบัดน้ำเสียชีวภาพ

ระบบบำบัดน้ำเสียชีวภาพส่วนกลาง ควรเป็นระบบเดิมอากาศ เนื่องจากมีประสิทธิภาพในการบำบัดสูง เช่น ระบบตะกอนเร่ง (Activated Sludge) ระบบคลองงานเวียน (Oxidation Ditch) ทั้งนี้การบำบัดแบบเดิมอากาศส่วนใหญ่ต้องการผู้มีความรู้เกี่ยวกับระบบดูแล มีค่าใช้จ่ายสูง หากผู้ประกอบการไม่เปิดเครื่องเดิมอากาศเพราะต้องการลดค่าใช้จ่ายของโครงการหรือเครื่องเดิมอากาศขัดข้อง ระบบบำบัดน้ำเสียจะล้มเหลว ไม่มีประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสีย เพื่อป้องกันผลกระทบดังกล่าว นิคมอุตสาหกรรมจึงควรมีสระพักน้ำเพื่อพักน้ำที่ผ่านระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางและเพิ่มระยะเวลาในการฟอกตัวของน้ำตามธรรมชาติ ก่อนระบายออกจากริมนิคมอุตสาหกรรม

2.8.4 มูลฝอยและกากของเสีย

1. มูลฝอยและกากของเสียอันตราย

นิคมอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ไม่สามารถกำจัดมูลฝอยและกากของเสียอันตรายได้เอง จะต้องส่งไปกำจัดที่ศูนย์กำจัดกากของเสียอันตราย ในการนี้นิคมอุตสาหกรรมจะต้องให้มีพื้นที่เก็บรวบรวมมูลฝอยและกากอันตรายที่มีดัดและถูกหลักสุขาภิบาล เพราะการส่งมูลฝอยและกากของเสียอันตรายไปกำจัดส่วนใหญ่จะมีความถี่ในการจัดส่งประมาณ 1-2 ครั้งต่อเดือน ซึ่งในระหว่างการรอคอยไปกำจัดจะต้องมีมาตรการในการจัดการที่ดี

2. มูลฝอยทั่วไป

หากหน่วยงานท้องถิ่นไม่สามารถกำจัดมูลฝอยทั่วไปของนิคมอุตสาหกรรมได้จะต้องจัดให้มีระบบการกำจัดส่วนใหญ่จัดให้มีเตาเผาขยะมูลฝอยและพื้นที่ฝังกลบเก่าที่เหลือจากการเผาภายในโครงการ ซึ่งนิคมอุตสาหกรรมจะต้องจัดให้มีพื้นที่พักขยะก่อนเผาและโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมจะต้องแยกขยะมูลฝอย

2.9 หลักการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ

2.9.1 ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการตามหลักวิชาการ 6 ด้าน

1. การวิเคราะห์ด้านวิศวกรรม (Engineering Analysis) โครงการนิคมอุตสาหกรรมปลอดภาษีเชียงแสน การศึกษาด้านวิศวกรรมและระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ ที่สำคัญภายในโครงการและการศึกษาในด้านค่าใช้จ่ายในการลงทุนต่าง ๆ คือ การศึกษาระบบป้องกันน้ำท่วม (Flood Protection) การศึกษาระบบระบายน้ำฝน (Drainage System) ถนนและระบบคมนาคม (Road and Transportation System) การศึกษาระบบพลังงานไฟฟ้าและแหล่งจ่ายไฟ (Electrical Power System) การศึกษาระบบน้ำประปา (Water Treatment and Water Supply System) การศึกษาระบบบำบัดน้ำเสีย (Wastewater Treatment System) ระบบกำจัดขยะมูลฝอย (Refuse Disposal System) ระบบโทรศัพท์ (Telephone and Telecommunication) และสรุปการวิเคราะห์ในด้านวิศวกรรม

2. การวิเคราะห์ด้านการตลาด (Marketing Analysis) โครงการนิคมอุตสาหกรรมปลอดภาษีเชียงแสน การศึกษาความเป็นไปได้ในด้านการตลาด การศึกษาปัจจัยและแนวทางในการดำเนินงานต่าง ๆ เช่น การศึกษากลุ่มลูกค้าและแนวโน้มในด้านการลงทุนของอุตสาหกรรมต่าง ๆ ภายในโครงการนิคมอุตสาหกรรม การศึกษาปริมาณและอัตราความเติบโตในด้านการตลาดของโครงการนิคมอุตสาหกรรม และการศึกษาในด้านรายได้ตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน คือ โอกาสทางการตลาดในปัจจุบันและในอนาคต เส้นทางในการลงทุนทางอุตสาหกรรมภายในพื้นที่โครงการ แผนงานด้านการตลาด แผนการจำหน่ายพื้นที่ ประมาณการรายได้ของโครงการและสรุปวิเคราะห์ทางด้านการตลาด

3. การวิเคราะห์ทางด้านการจัดการ (Management Analysis) การวิเคราะห์ในด้านการจัดการของโครงการนิคมอุตสาหกรรมปลอดภาษีเชียงแสน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ในด้านการบริหารงานโครงการโดยรวม ในด้านระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการลงทุน การกำหนดโครงสร้างการบริหารการดำเนินงาน ตลอดจนรายละเอียดขั้นตอนและลำดับในการดำเนินการบริหารงานที่เหมาะสมและสอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน คือ แผนการบริหารโครงการ โครงสร้างการบริหารงาน การบริหารการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมปลอดภาษีเชียงแสน การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานและสรุปผลการวิเคราะห์ด้านการจัดการ

4. การวิเคราะห์ทางด้านการเงิน (Financial Analysis) การวิเคราะห์การลงทุนของโครงการนิคมอุตสาหกรรมปลอดภาษีเชียงแสน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ด้านรายได้ของโครงการ อันเนื่องมาจากการขายพื้นที่ตามประมาณการแผนจำหน่ายรายได้จากแหล่งเงินทุนและอื่น ๆ การ

วิเคราะห์ในด้านค่าใช้จ่ายในการลงทุน คือ การวิเคราะห์รายได้ของโครงการ (Revenue Analysis) การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของโครงการ (Costs Analysis) แหล่งเงินทุน (Capital Structure) การวิเคราะห์ทางการเงิน (Financial Analysis) ผลการวิเคราะห์การลงทุน การวิเคราะห์ความไว (Sensitivity Analysis) และสรุปผลการวิเคราะห์ด้านการเงิน

5. การวิเคราะห์และประเมินผลกระทบของโครงการต่อสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (Initial Environmental Impact Assessment) โครงการนิคมอุตสาหกรรมปลอดภาษีเชียงแสน ได้กำหนดแนวทางในการศึกษาและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (Initial Environmental Impact Assessment) เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมสมบูรณ์ต่อไป คือการวิเคราะห์และประเมินผลกระทบเบื้องต้น การประเมินผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติ การประเมินผลกระทบด้านชีวภาพ / นิเวศวิทยา การประเมินคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ การประเมินผลกระทบด้านคุณค่าคุณภาพชีวิตและสรุปการประเมินผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม

6. การวิเคราะห์ทางด้านสังคมและเศรษฐศาสตร์ (Socio – Economic Analysis) การดำเนินงานโครงการนิคมอุตสาหกรรมปลอดภาษีเชียงแสน จะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ และของจังหวัดเชียงราย ในหลาย ๆ ด้าน เช่นการจ้างงานท้องถิ่น ผลประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจของจังหวัด และสรุปการวิเคราะห์ด้านสังคมและเศรษฐศาสตร์

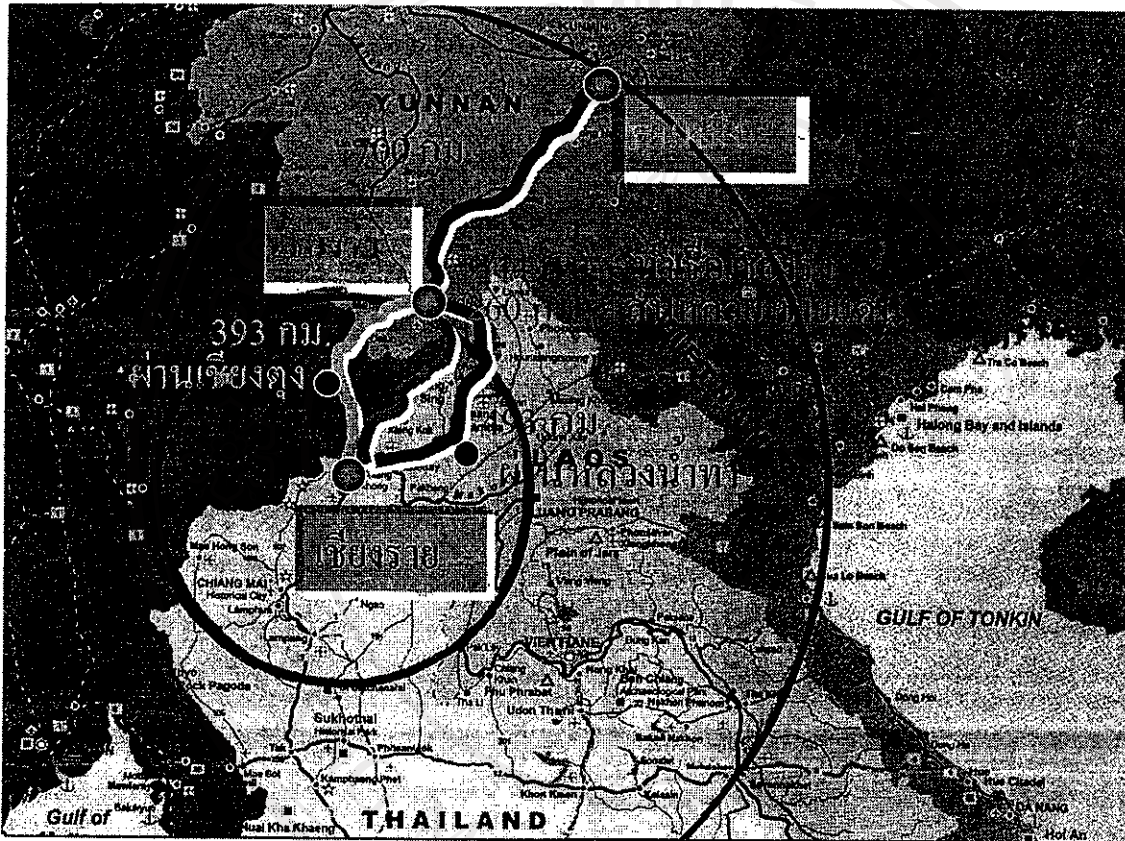
2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรี เร่งกระบวนการเปิดประตูการค้ากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน เชื่อมจีนตอนใต้-เอเชียอาคเนย์ กำหนดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ/นิคมอุตสาหกรรมเชียงรายภายในปีนี้ เฉพาะนิคมอุตสาหกรรมต้องรู้ผลก่อนเดินทางเยือนจีนเมษาฯ 47 หลังจีน ขณะที่ยุทธศาสตร์ภาคเหนือตอนบนเน้นท่องเที่ยว SMEs และเขตเศรษฐกิจพิเศษ ระบุชัดเป้าหมายต้องการเห็นผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเหนือดีขึ้น พร้อมทั้งลดช่องว่างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของแต่ละจังหวัด ร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัด 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน แพร่ พะเยา น่าน และแม่ฮ่องสอน รวมทั้งตัวแทนจากส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคเหนือตอนที่จะต้องหารือกัน 3 เรื่อง ได้แก่ การพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบน การพัฒนาศักยภาพ SMEsและOTOP และการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจภาคเหนือเพื่อเป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุนและประตูการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นความต้องการของรัฐบาลที่จะผลักดันในเรื่องนี้เพื่อเป็น

การเชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับประเทศจีน ตลอดจนประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค อย่างไรก็ตามการดำเนินการต่างๆ ในช่วงที่ผ่านมาพบว่ามีความล่าช้า เกี่ยวกับการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดเชียงราย ซึ่งจะใช้เป็นประตูการค้าการลงทุนกับจีนตอนใต้ เอเชียใต้และเอเชียอาคเนย์ โดยเฉพาะการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่อำเภอเชียงแสนที่ยังมีปัญหาติดขัดเกี่ยวกับการหาพื้นที่และการศึกษาการจัดตั้ง ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมได้กำหนดเวลาการดำเนินการใหม่ โดยให้ทำการหาข้อสรุปเกี่ยวกับพื้นที่ให้ได้ภายใน 1 เดือนและทำการศึกษาให้แล้วเสร็จภายใน 2 เดือน เพื่อที่จะนำข้อมูลความคืบหน้าที่ได้นำเสนอให้ทางจีนได้รับทราบในการเดินทางไปเยือนจีน ในช่วงประมาณเดือนเมษายนนี้ เนื่องจากทางจีนต้องการที่จะรับทราบความชัดเจน และความคืบหน้าในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ขณะเดียวกันได้กำชับว่า การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดเชียงรายจะต้องมีความชัดเจนในทุกด้านเพื่อพร้อมที่จะดำเนินการได้ในปีนี้ด้วยการเปิดประตูการค้าภาคเหนือตอนบนกับจีนตอนใต้/เอเชียอาคเนย์ นายสมคิด ได้เร่งรัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งจังหวัดเชียงราย ในฐานะประตูการค้า การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ที่กำลังศึกษาแนวทางการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเชียงราย สถาปนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ดูแลเรื่องเขตเศรษฐกิจพิเศษเชียงรายอยู่ ตลอดจนการทำเรื่องแห่งประเทศไทย ที่ต้องเร่งหาสถานที่ก่อสร้างท่าเรือเชียงแสนแห่งที่ 2 รองรับการค้าขยายตัวทางการค้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ เร่งศึกษาแนวทางข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องว่าจะต้องแก้กฎหมายโดยเร็วที่สุด พร้อมๆ กับการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภครองรับ ทั้งท่าเรือริมฝั่งแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 ของเชียงแสน ที่เดิมการทำเรือฯ กำหนดดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 5 ปี อาจจะร่นระยะเวลาให้เร็วขึ้น ทางรถไฟที่จะเชื่อมโยงเข้ามาด้วย ในการดำเนินงานให้เร็วที่สุด จังหวัดเชียงรายที่เป็นเจ้าของพื้นที่ก็ต้องเร่งเรื่องนี้ เพราะเป็นผลประโยชน์ของทั้งภาคเหนือ ที่ประชุมยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน นายณรินทร์ พานิชกิจ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม เชียงราย / เขตเศรษฐกิจพิเศษเชียงราย ประชุมร่วมกันที่ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดเชียงรายในวันที่ 21 มกราคม 2547 ขณะที่การพิจารณาชี้ขาดเรื่องสถานที่ก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรม เชียงราย ทาง กนอ. ก็จะเร่งสรุปผลชี้ชัดให้ได้ในวันที่ 22 ม.ค.47 จีนเป็นประเทศที่มีศักยภาพสูง หากเข้ามาทำการค้าการลงทุน ถ้าทางไทยสามารถใช้โอกาสให้เป็นประโยชน์ได้มากจริง จะส่งผลดีต่อการผลิตและการจ้างงานในภาคเหนือเป็นอย่างมาก การดำเนินยุทธศาสตร์ คือการที่ผลผลิตมวลรวมของภาคเหนือสูงขึ้นและสามารถลดช่องว่างทางเศรษฐกิจที่เป็นความแตกต่างของแต่ละจังหวัดลงได้ พร้อมสร้างให้เกิดความเจริญก้าวหน้าอย่างเท่าเทียมกัน ขณะที่การประเมินผลการทำงานจะไม่มี แต่จะมีการประชุมเพื่อติดตามความก้าวหน้าเป็นประจำทุกเดือน (ผู้จัดการออนไลน์, 2547) สำหรับกรณีนิคมอุตสาหกรรมเชียงรายนั้น นายสุ หรง ข่าย ผู้ว่าการ

มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน พร้อมคณะได้เดินทางมาหารือกับนายณรินทร์ พานิชกิจ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย โดยในการหารือกันครั้งนั้นตัวแทนฝ่ายจีนโดยนายหลิว หมิง ผู้ว่าการ นิคมอุตสาหกรรมมณฑลยูนนาน ได้กล่าวต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายว่าทางมณฑลยูนนานได้ ศึกษาแนวทางการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงรายมาแล้ว 1 ปี แล้วและได้รวบรวมเอกชนที่สนใจจะเข้ามาลงทุนแล้วกว่า 100 บริษัท มีทั้งกิจการไบโอเนก ชีวภาพ อิเล็กทรอนิกส์ สุราและการท่องเที่ยว ล่าสุดมีผู้ประกอบการจีนลงนามในบันทึกช่วยจำกับกลุ่ม บริษัทร่วมทุนไทย-จีน ที่จะเข้ามาลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมดังกล่าวแล้ว 100 กว่าราย รวมมูลค่า การลงทุนมากกว่า 500 ล้านหยวนหรือมากกว่า 2,500 ล้านบาท โครงการก่อตั้งนิคมอุตสาหกรรม เชียงราย กลุ่มบริษัทร่วมทุนไทย-จีน ฯ ได้เสนอให้ก่อตั้งในพื้นที่ประมาณ 3,000 ไร่ เขตตำบลศรี ดอนมูล อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ที่ทางฝ่ายจีนได้ส่งเจ้าหน้าที่มาศึกษาความเหมาะสม มาแล้ว สำหรับบริษัทร่วมทุนไทย-จีนนั้น กลุ่มทุนไทยที่เข้าไปร่วมทุนด้วยคือ กลุ่มบริษัท ปณามาศ จำกัด ที่ได้ร่วมมือกับบริษัทควบคุมทรัพย์สินของรัฐ เขตพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ชั้นสูง ประจำนครคุนหมิง ขอจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม (ผู้จัดการออนไลน์, 2547) และทางจีนเร่งเปิดถนน เชื่อม 4 ประเทศ โดยรองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย นำนักธุรกิจสมาคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ ไทย-พม่า หอการค้าสำรวจเส้นทางถนนเชื่อม ไทย-พม่า-จีนตอนใต้ เพื่อเปิดประตูการค้า การ ท่องเที่ยว ไทย-พม่า-จีนตอนใต้ และจีนได้สร้างถนน 6 เลน เชื่อมต่อกับถนนสาย ท่าลี่-เหล็ก-เชียง ดุง-เมืองลาเสร็จแล้ว ระยะทางการเดินทางจากด่าน อ.แม่สาย จ.เชียงราย ถึงเมืองลา ในพม่า เป็น ถนนสองช่องจราจร ระยะทาง 275 กิโลเมตร ทางจีนได้สร้างถนนเพื่อการรองรับการค้า การ ลงทุน การท่องเที่ยวและการสัมพันธ์กับประชากรทั้ง 2 ประเทศ ไว้แล้ว โดยขณะนี้ได้สร้างทางจาก เมืองซือเหมา-คุนหมิง-เชียงรุ่ง เป็นถนนซูเปอร์ไฮเวย์ 6 ช่องทางจราจรและเมืองเชียงรุ่ง-ลาว- อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ระยะทาง 280 กิโลเมตร ปัจจุบันเส้นทางทั้งหมดเกือบเสร็จสมบูรณ์ โดยในเขตประเทศจีนพร้อมเปิดใช้ได้และเส้นทางขนส่งทางแม่น้ำโขง -เชียงแสน คงจะแน่นหนาใน ด้านการท่องเที่ยว ขนส่งสินค้าขนาดเล็ก ซึ่งทางจีนกำลังพัฒนาปรับปรุงหาแนวทางต่อไป ด้าน เส้นทางจากเชียงรุ่ง-ลาว-ห้วยทราย-เชียงของ-เชียงราย ระยะทาง 280 กิโลเมตร 4 เลน จะเน้นเป็น เส้นทางขนส่งสินค้าหลักจากจีน พร้อมกับการพัฒนาเส้นทางคมนาคมเส้นทางนี้ควบคู่ไปอย่าง ต่อเนื่อง โดยจะพัฒนาและสร้างความสัมพันธ์แลกเปลี่ยนกับไทย และอยู่ในกรอบของความร่วมมือ ระดับโลก ระดับภูมิภาค เช่น ทางด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว เส้นทางคมนาคมทางอากาศ การพัฒนาบุคลากร การศึกษา วัฒนธรรม การประสานงานด้านการปราบปรามยาเสพติด รวมทั้ง ความร่วมมือกับประเทศในแถบอาเซียนให้มากขึ้น พัฒนาวิธีการผ่านเข้าเมือง ศุลกากร และวิธีการ อื่นให้สะดวก รองรับการเดินทางเปลี่ยนแปลงของจีนควบคู่ไปด้วย (e-chiangrai , 2547) และควรมีการไป

มาหาสู่ระหว่างผู้นำระดับระดับมณฑล และระดับจังหวัดควรมีมากขึ้นเรื่อย ๆ และฝากให้ไทยร่วมมือในการจัดงานคุณหมิงแฟร์ในปีต่อไปให้ดีที่สุด ซึ่งขอเชิญฝ่ายไทยไปร่วมงานคุณหมิงแฟร์ปี 2547 อย่างเป็นทางการ (สัมพันธ์ ช้างทอง, 2547)

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รูป 2.7 เส้นทางคมนาคมและเขตแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved